

Danmarks Omsætning med Udlandet af Land-
brugets Produkter og Hjælpestoffer
i Aaret 1904,

sammenlignet med Omsætningen heraf i tidligere Aar,

af

N. C. Christensen,

Fuldmægtig i Statens statistiske Bureau.

Ligesom i sine tidligere Aargange bringer Tidsskriftet herved — i to Hovedtabeller og med en Række Bemærkninger og mindre Tabeloversigter, der knytte sig til disse — en Oversigt over Danmarks Omsætning med Udlandet af de væsentligste Landbrugsvarer i 1904.

Hovedtabellerne, der ere opførte paa de næstfølgende Sider, 360—367, omhandle Ind- og Udførsel af alle de enkelte Vareposter, der har kunnet udskilles som hørende til Landbrugsomsætningen. En saadan Udskillelse kan uden Vanskelighed foretages for de egentlige Landbrugsvarers Vedkommende saavel i Udførsels- som i Indførselsstatistikken, men ikke for de Industriprodukter (Maskiner o. s. v.), som indføres fra Udlandet til Landbrugets Tjeneste; Tabellernes Udførselsopgjørelse medregner altsaa omtrent alt, hvad der har Interesse for Landbrugsomsætningen, medens deres Indførselsopgjørelse ikke er saa fuldstændig, men dog omfatter de fleste af de Varer, hvor det er af Interesse at kjende Svingningerne fra Aar til Aar. — Forøvrigt henvises med Hensyn til Indholdet af de to Hovedtabeller I og II til Overskrifterne for de enkelte Kolonner og til de efter hver af Tabellerne anførte Noter.

Tabel I. Kvantum for Danmarks Omsætning med Udlandet
saavel kvartalsv

Produkternes Navne	Udført i Alt til Udlandet fra Danmark					Aaret 1904
	Januar— Marts	April— Juni	Juli— Septbr.	Oktbr.— Decbr.		
	1904	1904	1904	1904	1904	
	1	2	3	4	5	
Husdyr og Madvarer heraf:						
Heste..... i Stkr.	9737	6485	5087	3153	24462	
Føl..... —	12	74	1224	419	1729	
Oxer og Koer..... —	21675	26942	18581	23594	90792	
Kalve..... —	248	472	234	260	1214	
Faar og Lam; Geder .. —	48	446	283	159	930	
Svin..... —	»	32	3	»	37	
Grise..... —	»	»	20	»	20	
Flæsk og Skinker, fersk ... i Mill. Pd.	0.126	0.138	0.148	0.372	1.38	
— — — ikke fersk —	44.468	49.320	49.541	47.455	190.78	
Kjød af Hornkvæg, fersk ... —	5.334	5.760	4.904	6.074	22.07	
— — — ikke fersk —	1.793	1.620	0.953	1.506	5.87	
Kjød af Faar, fersk..... —	0.037	0.084	0.174	0.953	1.24	
— — — ikke fersk.... —	0.201	0.145	0.058	0.500	0.90	
Slakteriaffald m. m.; Kjød af andre Dyr..... —	7.042	7.985	7.447	8.590	31.06	
Fedt og Ister..... —	3.474	3.576	5.296	5.258	17.60	
Oleomargarin..... —	0.489	0.610	0.880	0.809	2.78	
Smør i almindelig Emballage —	48.547	54.413	45.635	43.337	191.93	
— i hermetisk do. —	0.766	0.814	1.209	1.030	3.81	
Margarine..... —	0.071	0.105	0.096	0.036	0.30	
Æg..... i Mill. Snese	4.051	5.715	6.800	5.766	22.33	
Ost..... i Mill. Pd.	0.029	0.036	0.028	0.028	0.12	
Mælk og Fløde..... i Mill. Potter	0.190	0.201	0.193	0.838	1.42	
Biprodukter ved Husdyrbruget; Gjødningsmidler:						
Haar, raa..... i Mill. Pd.	0.227	0.557	0.625	0.162	1.57	
Uld..... —	1.695	0.779	1.700	2.485	6.66	
Skind og Huder, uberedte... —	6.469	6.248	6.567	6.901	26.18	
Ben og Tænder, raa..... —	2.015	2.518	2.094	1.672	8.20	
Talg, almindelig..... —	0.717	1.143	0.632	1.211	3.70	
Handelsgødning { naturlig } —	5.260	2.051	6.317	1.037	14.66	
{ kunstig } —	»	»	»	»	»	
Stassfurter-Salte..... —	»	»	»	»	»	
Chilisalpeter til Agerbruget . —	»	»	»	»	»	

f Landbrugets Produkter og Hjelpestoffer i Aaret 1904,
om for hele Aaret.

Heraf indenlandske Varer					Indført i Alt fra Udlandet til Danmark				
Januar— Marts	April— Juni	Juli— Septbr.	Oktbr.— Decbr.	Aaret 1904	Januar— Marts	April— Juni	Juli— Septbr.	Oktbr.— Decbr.	Aaret 1904
1904	1904	1904	1904	1904	1904	1904	1904	1904	1904
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
9720	6480	5084	3142	24426	2034	1943	1661	704	6342
12	74	1206	419	1711	4	»	59	37	100
21675	26941	18581	23594	90791	1166	1291	1043	1126	4626
248	472	234	260	1214	354	303	538	111	1306
48	446	283	159	936	60	779	1072	108	2019
»	32	3	»	35	3	»	68	4	75
»	»	20	»	20	103	60	66	25	254
0.126	0.138	0.148	0.972	1.384	0.008	0.024	0.005	0.084	0.121
43.200	47.467	47.736	45.597	184.000	1.754	2.571	2.097	2.115	8.537
5.331	5.760	4.892	6.074	22.057	0.012	0.033	0.073	0.070	0.188
1.155	0.568	0.500	0.871	3.094	1.342	1.843	1.050	0.897	5.132
0.037	0.084	0.174	0.953	1.248	»	0.000	0.016	0.006	0.022
0.008	0.006	0.000	0.004	0.018	0.020	0.017	0.079	1.595	1.711
6.850	7.775	7.256	8.369	30.250	1.355	1.021	0.870	3.596	6.842
1.103	1.094	1.423	1.878	5.498	6.909	6.239	8.653	7.472	29.273
.....	.....	.....	.....	0.150	3.552	5.395	4.545	4.102	17.594
40.880	46.454	36.442	35.477	159.253	9.275	11.366	14.053	9.264	43.958
0.766	0.810	1.209	1.025	3.810	0.000	0.004	0.005	0.003	0.012
0.069	0.094	0.058	0.029	0.250	1.457	1.414	1.587	1.529	5.987
3.947	5.424	6.473	5.562	21.406	0.201	2.549	1.106	0.651	4.507
0.019	0.028	0.024	0.011	0.082	0.441	0.425	0.511	0.508	1.885
0.190	0.201	0.193	0.838	1.422	0.253	0.190	0.264	0.241	0.948
0.099	0.276	0.253	0.131	0.759	0.205	0.396	0.271	0.186	1.058
0.367	0.424	0.872	0.493	2.156	2.214	1.292	2.688	2.787	8.981
4.064	3.920	2.720	3.962	14.666	4.140	3.179	5.463	4.945	17.727
2.015	2.353	2.094	1.672	8.134	0.202	1.553	1.505	0.019	3.279
0.113	0.279	0.261	0.256	0.909	0.870	0.836	0.459	0.778	2.943
4.857	1.865	5.538	0.853	13.113	16.565	33.985	54.562	16.718	121.830
»	»	»	»	»	2.786	1.596	2.213	7.467	14.062
»	»	»	»	»	2.489	16.862	0.141	»	19.492

Produkternes Navne	Udført i Alt til Udlandet fra Danmark				
	Januar— Marts	April— Juni	Juli— Septbr.	Oktbr.— Decbr.	Aaret 1904
	1904	1904	1904	1904	5
	1	2	3	4	5
Korn, Frø, Mark- og Havevæxter; Produkter heraf:					
Uformalet Korn..... i Mill. Pd.	38.928	16.946	38.108	67.590	161.572
Heraf: Hvede..... —	9.348	5.891	6.932	4.598	26.769
Rug..... —	5.615	6.426	5.628	0.688	18.357
Havre..... —	0.942	1.332	1.259	2.616	6.149
Byg..... —	20.369	1.705	16.338	56.805	95.217
Malt..... —	0.496	0.204	0.449	0.686	1.835
Majs..... —	0.863	0.984	7.210	1.959	11.016
Bælgsæd..... —	1.100	0.404	0.272	0.238	2.014
Boghvede..... —	»	»	0.020	»	0.020
Formalet Korn..... —	6.263	8.393	9.578	9.079	33.313
Heraf: Hvedemel..... —	2.763	4.123	5.834	6.400	19.120
Rugmel..... —	1.739	3.180	2.177	0.817	7.913
Havregryn..... —	1.141	0.263	1.152	1.672	4.228
Byggryn etc..... —	0.457	0.624	0.325	0.141	1.547
Præpareret Majs..... —	0.052	0.154	0.079	0.045	0.336
Boghvedegryn..... —	0.001	0.039	»	»	0.040
Horfrø..... —	0.238	»	»	0.641	0.879
Hampefrø..... —	0.044	0.361	1.815	1.845	4.065
Raps..... —	»	»	0.020	»	0.020
Anden Sæd til Oleipresning. Palme- og Kokosnødkjærner	»	0.200	»	0.248	0.448
Kløverfrø..... —	0.815	1.447	»	2.658	4.920
Græsfrø..... —	0.733	0.194	0.168	0.506	1.601
Græsfrø..... —	0.633	0.187	0.165	0.903	1.888
Mark- og Havefrø uden Spe- cifikation..... —	1.745	1.067	0.587	1.072	4.471
Kartofler..... i Tdr.	53347	40954	5297	32753	132351
Andre Mark- og Havevæxter i Mill. Pd.	16.038	4.470	2.229	14.406	37.143
Æbler og Pærer..... i Tdr.	1993	817	388	18764	21962
Bærfrugt, Blommer, Tomater i Mill. Pd.	0.001	0.035	2.656	0.636	3.328
Halm og Hakkelse..... —	1.163	0.297	0.489	1.401	3.350
Klid og Majs glutenfoder..... —	9.352	9.422	23.172	18.303	60.249
Oliekager og -mel..... —	15.774	7.507	13.006	23.162	59.449
Melassefoder..... —	1.075	0.781	0.813	1.339	4.008
Roesukker, indenlandsk..... —	0.006	»	»	»	0.006

Anm. Kol. 1—5 angive Kvantum for *Totaludførselen fra Danmark* (inkl. Kjøbenhavns Frihavn) til Udlandet (til sidstnævnte er henført de danske Bilande og Kolonier). Under Totaludførselen regnes Udførselen ikke blot af indenlandske Varer og af fremmede Varer, der have været klarerede til Indgang i Toldterritoriet eller oplagte i Frihavnsens Pakhuse, og som atter føres ud af Landet, men ogsaa af fremmede Varer, der i danske Havne simpelthen omlades mellem Skibe kommende fra og gaende til fremmede Havne.

Kol. 6—10 angive Kvantum for Varer af indenlandsk Oprindelse i ovennævnte Totaludførsel.

Heraf indenlandske Varer					Indført i Alt fra Udlandet til Danmark				
Januar— Marts	April— Juni	Juli— Septbr.	Oktbr.— Decbr.	Aaret 1904	Januar— Marts	April— Juni	Juli— Septbr.	Oktbr.— Decbr.	Aaret 1904
1904	1904	1904	1904	10	1904	1904	1904	1904	15
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
23.139	4.757	21.332	56.234	105.462	266.423	380.674	472.199	323.783	1443.079
1.053	0.836	6.084	3.476	11.449	51.184	29.966	50.161	78.884	210.105
1.295	1.405	1.057	0.369	4.126	51.250	85.611	121.827	75.560	334.248
0.769	0.748	0.927	2.059	4.503	13.021	39.805	14.743	21.477	89.046
19.240	1.345	12.687	49.790	83.062	33.893	88.527	119.588	67.556	309.564
0.416	0.184	0.405	0.483	1.488	2.668	4.112	4.665	3.189	14.634
»	»	»	»	»	108.965	129.105	159.536	72.251	469.857
0.171	0.239	0.152	0.057	0.619	3.857	2.047	1.334	3.377	10.645
»	»	0.020	»	0.020	1.538	1.479	0.335	1.438	4.790
3.470	5.100	3.814	1.955	14.339	27.833	32.067	33.912	41.067	134.879
1.096	1.216	1.431	0.945	4.688	17.673	17.217	17.872	21.288	74.050
1.739	3.136	1.982	0.815	7.672	5.435	9.501	9.572	13.710	38.218
0.077	0.048	0.047	0.036	0.208	1.788	0.850	2.223	1.947	6.808
0.457	0.592	0.325	0.141	1.515	1.540	2.400	2.340	2.202	8.482
0.050	0.059	0.018	0.014	0.141	0.970	1.643	1.438	1.286	5.337
0.001	0.039	»	»	0.040	0.427	0.456	0.467	0.634	1.984
»	»	»	»	»	7.835	16.427	11.379	8.393	44.034
»	»	»	»	»	0.127	0.429	1.557	2.298	4.411
»	»	»	»	»	0.124	0.002	4.656	1.447	6.209
»	»	»	»	»	1.693	13.439	0.269	0.979	16.380
»	»	»	»	»	2.652	4.455	2.442	8.149	17.698
.....	.....	.....	.....	.....	5.516	0.470	0.601	3.659	10.246
.....	.....	.....	.....	1.900	3.583	0.561	0.806	4.159	9.109
.....	.....	.....	.....	.....	2.478	1.472	0.386	1.824	6.160
52632	40895	5297	32749	131573	2024	7329	1239	5738	16330
15.990	4.420	2.177	14.355	36.942	1.382	2.066	1.769	1.137	6.354
»	»	212	12026	12238	7050	2315	4342	6980	20687
0.001	0.000	0.033	0.041	0.075	0.023	0.239	4.716	0.760	5.738
1.161	0.295	0.489	1.401	3.346	0.386	0.521	0.212	0.058	1.177
1.211	1.911	1.763	2.933	7.818	21.853	22.913	50.026	57.711	152.503
2.549	0.595	0.774	4.981	8.899	254.454	119.526	133.710	231.547	739.237
1.075	0.781	0.813	1.339	4.008	0.020	0.360	0.000	0.198	0.578
0.006	»	»	»	0.006	»	»	»	»	»

Forskjellen mellem Tallene i Kol. 1—5 og Kol. 6—10 angiver følgende Andelen i Totaludførselen for Varer af udenlandsk Oprindelse.

Kol. 11—15 angive Kvantum for Totalindførselen til Danmark (inkl. Københavns Frihavn) fra Udlandet (inkl. danske Bilande og Kolonier). Totalindførselen omfatter dels de fremmede Varer, der forbruges i Danmark, dels de fremmede Varer, der transiterer over Danmark. Under Transitten er regnet ikke blot de fremmede Varer, der klareres til Indgang i Toldterritoriet eller oplægges i Frihavns Pakhuse, forinden de atter udføres, men ogsaa rent Omladningsgodt (jfr. Bemærkn. ved Kol. 1—5).

Tabel II. **Kvantum for Danmarks Omsætning med Udlandet sammenlignet med 1903 og**

Produkternes Navne	Udført i Alt til Udlandet fra Danmark			Heraf: Indenlandske Varer		
	1904	1903	1892-96 Gjennemsnit	1904	1903	1892-96 Gjennemsnit
	1	2	3	4	5	6
Husdyr og Madvarer heraf:						
Heste . . . . . i Stkr.	24462	24771	13501	24426	24718	13462
Føl . . . . . —	1729	1480	714	1711	1480	709
Oxer og Køer . . . . . —	90792	61919	98777	90791	61919	98734
Kalve . . . . . —	1214	1010	1793	1214	1010	1793
Faar og Lam; Geder . . . . . —	936	926	6517	936	924	6510
Svin . . . . . —	35	48	95696	35	48	95694
Grise . . . . . —	20	54	7	20	54	7
Flæsk og Skinker, fersk i Mill. Pd.	1.384	1.083	105.677	1.384	1.083	98.056
— — — ikke —*)	190.784	169.815		184.000	160.338	
Kjød af Hornkvæg, fersk —	22.072	20.969	14.014	22.057	20.969	12.519
— — — ikke —	5.872	4.545		3.094	2.322	
Kjød af Faar, fersk . . . . . —	1.248	0.767	3.071	1.248	0.767	1.945
— — — ikke — . . . . . —	0.904	0.974		0.018	0.087	
Slagteraffald m. m.; Kjød af andre Dyr. —	31.064	17.549	3.071	30.250	16.659	95.429
Fedt og Ister . . . . . —	17.604	14.112		5.498	3.584	
Oleomargarin . . . . . —	2.788	3.538	0.150	.....		
Smor i alm. Emball. —	191.932	194.151	105.516	159.253	156.565	95.429
— i hermetisk do. —	3.819	3.713	3.611	3.810	3.703	3.610
Margarine . . . . . —	0.308	0.338	0.086	0.250	0.221	0.069
Æg . . . . . i Mill. Snese	22.332	23.858	8.130	21.406	23.244	7.960
Ost . . . . . i Mill. Pd.	0.121	0.161	0.057	0.082	0.100	0.028
Mælk og Fløde . . i Mill. Potter	1.422	0.607	0.259	1.422	0.607	0.259
Biprodukter ved Husdyrbruget; Gjødningsmidler:						
Haar, raa . . . . . i Mill. Pd.	1.571	1.319	0.836	0.759	0.726	0.791
Uld . . . . . —	6.659	7.074	2.332	2.156	2.076	1.666
Skind og Huder, uber. —	26.185	26.669	8.797	14.666	14.080	7.242
Ben og Tænder, raa. —	8.299	7.838	7.699	8.134	7.778	7.653
Talg, almindelig . . . . . —	3.703	3.420	0.856	0.909	0.539	0.670
Handels- (naturlig)	14.665	19.506	13.788	13.113	9.501	12.571
gjødning (kunstig)						
Stassfurter-Salte . . . . . —	»	»	0.001	»	»	»
Chilisalpeter tilAgerb. —	»	»	»	»	»	»
Korn, Frø, Mark- og Havevæxter; Produkter heraf:						
Uformalet Korn . . . . i Mill. Pd.	161.572	181.399	172.257	105.462	105.907	120.684
Heraf: Hvede . . . . . —	26.769	50.783	41.767	11.449	20.866	27.406

*) Før 1. Juli 1904 var i Toldvæsenets Indberetninger Udførselen af Svinehoveder indbefattet under Flæsk, ikke fersk, efter 1. Juli under Slagteraffald m. m. For 1ste Halvaar 1904 er der foretaget et skønmæssigt Fradrag ved Flæsk og et tilsvarende Tillæg ved Slagteraffald; men en saadan Reduktion kan ikke

af Landbrugets Produkter og Hjælpestoffer i Aaret 1904,
Gjennemsnittet af 1892—96.

Indført i Alt fra Udlandet til Danmark			Merudført + Merindført ÷			Indgaaet til For- brug i det danske Toldterritorium	
1904	1903	1892-96 Gjennemsnit	1904	1903	1892-96 Gjennemsnit	1904	1903
7	8	9	10	11	12	13	14
6342	6310	5668	+ 18120	+ 18461	+ 7833	6306	6257
100	25	27	+ 1629	+ 1455	+ 687	82	25
4626	3974	5099	+ 86166	+ 57945	+ 93678	4625	3974
1306	946	600	÷ 92	÷ 64	÷ 1193	1306	946
2019	1615	4909	÷ 1083	÷ 689	÷ 1608	2019	1613
75	73	2188	÷ 40	÷ 25	+ 93508	75	73
254	604	655	÷ 234	÷ 550	÷ 648	254	604
0.121	0.557	8.134	+ 1.263	+ 0.526	97.543	0.121	0.557
8.537	11.194		+ 182.247	+ 158.621		1.601	1.725
0.188	0.197		+ 21.884	+ 20.772		0.188	0.197
5.132	4.040	6.538	+ 0.740	+ 0.496	7.476	2.310	1.812
0.022	0.009		+ 1.226	+ 0.758		0.022	0.009
1.711	1.320		÷ 0.807	÷ 0.346		0.948	0.573
6.842	4.474	14.456	+ 24.222	+ 13.075	11.385	6.047	3.611
29.273	25.788		÷ 11.669	÷ 11.676		17.002	15.700
17.594	17.940		÷ 14.806	÷ 14.402		14.394	15.300
43.958	.....	29.772	+ 147.974	+ 144.965	+ 75.744	11.800	11.600
0.012	0.119	0.002	+ 3.807	+ 3.594	+ 3.609	0.000	0.000
5.987	5.614	2.572	÷ 5.679	÷ 5.276	÷ 2.486	5.831	5.496
4.507	3.880	1.077	+ 17.825	+ 19.978	+ 7.053	3.585	3.266
1.885	1.909	1.606	+ 1.764	+ 1.748	+ 1.549	1.845	1.862
0.948	0.871	2.428	+ 0.474	÷ 0.264	÷ 2.169	0.948	0.871
1.058	0.913	0.204	+ 0.513	+ 0.406	+ 0.632	0.267	0.274
8.981	9.552	3.452	÷ 2.322	÷ 2.478	÷ 1.120	4.459	4.030
17.727	16.245	4.942	+ 8.458	+ 10.424	+ 3.855	6.316	5.231
3.279	2.041	0.530	+ 5.020	+ 5.797	+ 7.169	3.133	1.980
2.943	2.844	0.341	+ 0.760	+ 0.576	+ 0.515	0.116	0.046
121.830	136.394	15.197 61.456	÷ 107.165	÷ 116.888	15.093 47.668	120.357	127.081
14.062	25.961		÷ 14.062	÷ 25.961		÷ 10.237	14.062
19.492	16.426	3.358	÷ 19.492	÷ 16.426	÷ 3.358	19.492	16.426
1443.079	1189.069	792.124	÷ 1281.507	÷ 1007.670	÷ 619.867	1417.420	1142.635
210.195	200.650	133.883	÷ 183.426	÷ 149.867	÷ 92.116	204.253	164.910

foretages for de tidligere Aar. Den Udførselsstigning fra 1903 til 1904, som ovenstaaende Tal udvise, er altsaa ved Flæsk mindre, ved Slagteriaffald m. m. større end den Stigning, der faktisk har fundet Sted. Udførselen af Flæsk antages at være stegen med 25 à 30 Mill. Pd.

Produkternes Navne	Udført i Alt til Udlandet fra Danmark			Heraf: Indenlandske Varer		
	1904	1903	1892-96 Gjennemsnit	1904	1903	1892-96 Gjennemsnit
	1	2	3	4	5	6
Rug..... i Mill. Pd.	18.357	18.697	30.667	4.126	6.300	18.703
Havre..... —	6.149	14.109	4.510	4.503	8.086	4.343
Byg..... —	95.217	68.821	74.325	83.062	65.312	66.989
Malt..... —	1.835	2.253	2.805	1.488	1.706	2.499
Majs..... —	11.016	20.165	16.842	>	>	>
Bælgæd .... —	2.014	2.787	1.230	0.619	0.733	0.639
Boghvede ... —	0.020	0.023	0.111	0.020	0.020	0.105
Formalet Korn .... —	33.313	29.038	23.670	14.339	12.857	21.447
Heraf: Hvedemel ... —	19.120	18.539	16.704	4.688	5.540	15.590
Rugmel ..... —	7.913	5.807	5.270	7.672	5.694	4.648
Havregryn .. —	4.228	2.937	0.068	0.208	0.165	0.040
Byggryn etc.. —	1.547	1.382	1.364	1.515	1.304	1.055
Præpar. Majs —	0.330	0.362	0.258	0.141	0.143	0.110
Boghvedegryn —	0.040	0.011	0.006	0.040	0.011	0.004
Hørfrø ..... —	0.879	0.812	0.201	>	0.068	0.046
Hampefrø ..... —	4.065	0.046	0.155	>	>	0.003
Raps..... —	0.020	0.001	0.069	>	0.001	0.028
Anden Sæd til Olie- presning ..... —	0.448	0.950	0.071	>	>	0.000
Palme- og Kokosnød- kærner ..... —	4.920	6.109	>	>	>	>
Kloverfrø ..... —	1.601	1.621	0.758			
Græsfrø ..... —	1.888	2.213	1.009			
Mark- og Havefrøuden Specifikation .... —	4.471	6.536	1.452	1.900	1.800	.....
Kartofler ..... i Tdr.	132351	148592	44406	131573	140188	44360
Andre Mark- og Have- væxter ..... i Mill. Pd.	37.143	25.771	17.316	36.942	25.572	17.246
Æbler og Pærer ..... i Tdr.	21962	8399	2898	12238	156	2777
Bærfrugt, Blommer, Tomater ..... i Mill. Pd.	3.328	0.582	0.202	0.075	0.147	0.185
Halm og Hakkelse.. —	3.350	1.544	4.441	3.346	1.544	4.431
Klid } ... —	60.249	31.826	5.424	7.818	5.221	2.258
Majsglutenfoder } ... —	59.449	32.407	4.515	8.899	7.876	1.766
Oliekager og -mel... —	4.008	2.612	0.005	4.008	2.592	>
Melassefoder..... —	0.006	2.114	7.422	0.006	2.114	7.422
Roesukker, indenl... —						

Anm. Om Kol. 1—3, der omhandle *Totaludførselen fra Danmark til Udlandet*, Kol. 4—6, der omhandle *Varer af indenlandsk Oprindelse* i *Totaludførselen*, og Kol. 7—9, der omhandle *Totalindførselen til Danmark fra Udlandet*, jfr. Anm. under Tab. I, Side 360—363, henholdsvis til Kol. 1—5, Kol. 6—10 og Kol. 11—15.

Kol. 10—12 angive *Forskjellen mellem Rubrikkerne for Totaludførsel og Totalindførsel*. Merudførsel er betegnet ved +, Merindførsel ved -.

De i Kolonne 13—14 opførte Tal for *Indgaet til Forbrug* ere fremkomne ved, at man fra de Varekvanta, som i hvert af de paagjældende Aar ere klarerede til Indgang i Toldterritoriet, *saavel fra Udlandet som fra Københavns Frihavn*, har draget de Varer af udenlandsk Oprindelse, der

Indført i Alt fra Udlandet til Danmark			Merudført + Merindført ÷			Indgaet til For- brug i det danske Toldterritorium	
1904	1903	1892-96 Gjennemsnit	1904	1903	1892-96 Gjennemsnit	1904	1903
7	8	9	10	11	12	13	14
334.248	275.844	170.681	÷ 315.891	÷ 257.147	÷ 140.014	322.481	275.845
89.046	53.778	45.120	÷ 82.897	÷ 39.669	÷ 40.610	88.758	49.424
309.564	184.527	196.351	÷ 214.347	÷ 115.706	÷ 122.026	307.848	180.720
14.634	19.426	6.348	÷ 12.799	÷ 17.173	÷ 3.543	14.194	18.696
469.857	440.288	226.744	÷ 458.841	÷ 420.118	÷ 209.902	465.804	440.540
10.645	9.316	8.109	÷ 8.631	÷ 6.529	÷ 6.579	9.191	7.258
4.790	5.185	4.844	÷ 4.770	÷ 5.162	÷ 4.733	4.790	5.182
134.879	130.175	47.689	÷ 101.566	÷ 101.137	÷ 24.019	116.068	114.061
74.050	83.174	23.706	÷ 54.930	÷ 64.635	÷ 7.002	59.725	70.361
38.218	27.470	14.531	÷ 30.305	÷ 21.663	÷ 9.261	37.979	27.357
6.808	5.889	1.085	÷ 2.580	÷ 2.952	÷ 1.017	2.784	2.892
8.482	6.523	3.445	÷ 6.935	÷ 5.141	÷ 2.081	8.447	6.444
5.337	4.574	1.528	÷ 5.007	÷ 4.212	÷ 1.270	5.149	4.462
1.984	2.519	2.952	÷ 1.944	÷ 2.508	÷ 2.946	1.984	2.519
44.034	37.060	24.407	÷ 43.155	÷ 36.248	÷ 24.206	43.151	36.699
4.411	0.391	0.534	÷ 0.346	÷ 0.345	÷ 0.379	0.347	0.313
6.209	6.890	8.127	÷ 6.189	÷ 6.889	÷ 8.058	6.189	6.890
16.380	13.665	9.286	÷ 15.932	÷ 12.715	÷ 9.215	15.879	12.739
17.698	28.539	2.225	÷ 12.778	÷ 22.430	÷ 2.225	12.535	22.400
10.246	7.331	5.506	÷ 8.645	÷ 5.710	÷ 4.748	8.503	5.815
9.109	11.000	5.870	÷ 7.221	÷ 8.796	÷ 4.861	7.796	9.368
6.160	7.883	5.154	÷ 1.689	÷ 1.347	÷ 3.702	3.179	2.903
16330	17686	6086	+ 116021	+ 130906	+ 38320	15072	9764
6.354	4.999	2.447	+ 30.789	+ 20.772	+ 14.869	5.875	4.721
20687	23350	2377	+ 1275	÷ 14951	+ 521	10963	15022
5.738	3.020	1.205	÷ 2.410	÷ 2.438	÷ 1.003	2.487	2.550
1.177	2.057	0.900	+ 2.173	÷ 0.513	+ 3.541	1.176	2.057
152.503	120.173	188.963	÷ 92.254	÷ 88.347	÷ 183.539	100.800	106.706
739.237	719.528	168.544	÷ 679.788	÷ 687.121	÷ 164.029	4.000	2.600
0.578	2.093	0.164	+ 3.430	+ 0.519	÷ 0.159	687.176	704.770
.....	.....	.....	.....	.....	.....	0.578	2.072

indenfor samme Tidsrum ere førte ud af Toldterritoret. Da Frihavnen altsaa i denne Opgjørelse er regnet sammen med Udlandet, ville de Varer (navnlig Kornvarer og Foderstoffer), der i et givet Aar fra Udlandet indføres til Frihavnen, men som ved Aarets Udgang endnu henligge i dennes Oplag, vel blive optagne i Tallet for Aarets Totalindførsel, men ikke i dets Forbrugstal; omvendt ville Varer, der ved Begyndelsen af et givet Aar henligge paa Oplag i Frihavnen, og som i Aarets Lob indklareres til Forbrug i Toldterritoret, ikke blive regnede med i Aarets Totalindførsel. Bortset herfra maa Tallene i Kol. 13—14 svare til Totalindførselen (Kol. 7—8) ÷ Gjendførselen af fremmede Varer (Differencen mellem Totaludførselen (Kol. 1—2) og Udførselen af indenlandske Varer (Kol. 4—5)). — Kol. 1—3 og Kol. 7—9 angive »Generalhandel«, Kol. 4—6 og Kol. 13—14 »Specialhandel«.

Som Materiale for Tabellerne er benyttet den officielle Statistiks Publikationer over Danmarks Vareomsætning med Udlandet. I nogle Tilfælde er benyttet de tilgrundliggende Indberetninger for Statistikken, endvidere Udlandets Statistik, samt Oplysninger især fra Landbrugspressen, Handels- og Konsulatsberetninger m. m.

Et fuldstændigt Overblik over Landbrugsomsætningens økonomiske Resultat kan ikke faas af Tabellerne paa Side 360—367, da disse kun omhandle de omsatte Kvanta, men intet meddele om de Prisforhold, hvorunder Omsætningen er foregaaet. For, under en Helhed, at kunne foretage en Sammenligning mellem 1904 og de forudgaaende Aar, ere Hovedposterne blandt Landbrugets Omsætningsværdier samlede i en enkelt Opgjørelse i efterfølgende Tabel (paa Side 369). — Mere detaillerede Værdiangivelser ville for de vigtigste Vareposter findes i de senere følgende Bemærkninger.

En til Tabellen S. 369 svarende Værdiopgjørelse for Landbrugsomsætningen har været meddelt i de nærmest foregaaende Aargange af Tidsskriftet, og der er i de paa-gældende Afhandlinger (Aargang 1901: Side 260 og f., Aargang 1900: Side 225 og f.) gjort Rede for de Forbehold, der maa tages overfor en saadan Opgjørelse, medens det dog samtidig er hævdet, at det Vidnesbyrd om Fremgang eller Tilbagegang, der fremgaar af Tabellens samlede Værdibeløb, dog i Hovedsagen maa betragtes som nogenlunde svarende til den virkelige Bevægelse i Landbrugets økonomiske Udbytte i de paagældende Aar. Idet man altsaa henviser til Fremstillingen paa de nævnte Steder, skal man i Tabellen paa næste Side anføre Værditallene for 1904, sammenlignet med Tallene for 1903 og 1902.

Summatallene i Tabellens Kolonner 5—7, nederste Linje, vise Overskudsbeløbene i 1902—1904 for Omsætningen med de i Tabellen nævnte Varer; tilsvarende Op-

Tabel 1.

Værdi for Omsætningen med Landbrugsprodukter og
-hjelpestoffer i 1904, 1903 og 1902.

Varene*)	Udførsel af indenlandske Varer		Indførsel til Forbrug af fremmede Varer		Udførsel af indenlandske Varer større (+) eller mindre (÷) end Indførsel til Forbrug af fremmede Varer		
	1904 1	1903 2	1904 3	1903 4	1904 5	1903 6	1902 7
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Heste og Føl	16.80	16.59	1.97	1.97	+ 14.83	+ 14.62	+ 12.09
Oxer, Køer og Kalve	20.61	14.16	1.09	0.95	+ 19.52	+ 13.21	+ 9.59
Andre lev. Kreaturer	0.03	0.03	0.05	0.04	÷ 0.02	÷ 0.01	÷ 0.03
Flæsk	80.25	74.77	0.55	0.94	+ 79.70	+ 73.83	+ 68.44
Kjød af Hornkvæg . .	6.99	7.40	0.52	0.48	+ 6.47	+ 6.92	+ 8.98
Kjød af andre Dyr; Slakteriaffald m. m.	5.01	6.00	1.85	1.45	+ 3.16	+ 4.55	+ 5.40
Tilsammen for Hornkvæg, Faar og Svin, levende og slagtet .	112.89	102.36	4.06	3.86	+108.83	+ 98.50	+ 92.38
Smør	151.62	152.02	9.13	9.40	+142.49	+142.62	+125.36
Æg	25.15	27.43	3.19	2.78	+ 21.96	+ 24.65	+ 21.82
Andre Madvarer af Landbrugets Husdyr	2.52	1.85	14.40	15.49	÷ 11.88	÷ 13.64	÷ 18.61
Biprodukter af do. do.	9.76	8.71	4.19	3.28	+ 5.57	+ 5.43	+ 3.30
Uformalet Korn	6.10	5.92	67.29	55.48	÷ 61.19	÷ 49.56	÷ 56.79
Formalet Korn	1.24	1.08	8.83	8.11	÷ 7.59	÷ 7.03	÷ 6.40
Foderstoffer	0.40	0.24	39.00	40.63	÷ 38.60	÷ 40.39	÷ 39.86
Frø til Udsæd	0.48	0.40	7.76	6.51	÷ 7.28	÷ 6.11	÷ 5.21
Fremmede Gjødningsmidler	.....	.....	4.71	4.81	÷ 4.71	÷ 4.81	÷ 4.34
Anslaaet Værdi for Foderstof i indført Oliefrø	>	>	2.10	2.10	÷ 2.10	÷ 2.10	÷ 2.00
Summa af ovennævnte Landbrugsprodukter og -hjelpestoffer . .	326.96	316.60	166.63	154.42	+160.33	+162.18	+121.74

*) Nogle mindre betydende af de i Hovedtabellerne Side 360—367 nævnte Vareposter (saasom Frugter, forskellige Have- og Markvæxter, Uld) ere udeladte i ovenstaaende Tabel, da Værditalleene her rette sig mindre efter den indenlandske Produktion end efter Forbrugsgjorelsen for indførte Varer. Ligeledes er der set bort fra Udførselen af nogle indenlandske Varer, nemlig Oliekager, Melassefoder, Roesukker og Gjødningsmidler, der nærmest ere Industriprodukter.

Anm. Ved 0.0, 0.00 og 0.000 forstaaes her og i det Følgende Beløb henholdsvis under 50000, 5000 og 500.

gjørelser foreligge tilbage indtil 1897, og fra disse Op-
gjørelser i Forbindelse med Tabellen fra forrige Side har
man da nedenanførte Overblik over Landbrugsomsæt-
ningens Overskud siden nævnte Aar.

1904	160.3	Mill. Kr.	.
1903	162.2	—	
1902	121.7	—	
1901	120.3	—	
1900	117.3	—	
1899	112.0	—	
1898	103.8	—	
1897	106.2	—	

Overskudet i 1904 var, som det vil ses, lidt lavere end i 1903, men det var næsten 40 Mill. Kr. større end i noget af de forudgaaende Aar. Det voldsomme Opsving, som Overskudet tog i 1903, har altsaa næsten fuldt ud holdt sig i det paafølgende Aar. Med Hensyn til det økonomiske Totaludbytte overfor Udlandet staar de to sidstforløbne Aar saaledes omtrent paa samme Trin og stærkt udhævede overfor Fortiden, fra hvilken de ere skilte ved et Spring, hvortil ingen tidligere Aarsopgjørelse viser noget tilsvarende.

Imidlertid gaar det ikke an at benytte Vareomsætningens Tal til at stille 1904 og 1903 Side om Side uden samtidig at gjøre opmærksom paa, at for Landmandens Bevidsthed staar de to Aar med ret forskjellig Karakter. Da den handelsstatistiske Landbrugsbalance ifjor blev opgjort, var der ingen Betænkelighed ved at benytte dens Resultat som et Bevis for, at 1904 var et ekstraordinært gunstigt Aar i landøkonomisk Henseende. Der kunde ganske vist være nogen Anledning til at antage, at den faktiske Fremgang ikke var slet saa stor som den kolossale Stigning i Værditallene, idet en Del af Stigningen kunde være fremkaldt ved Tilfældigheder. Adskillige Forbehold i denne Retning bleve derfor ogsaa nævnte i Artiklen for 1903; men forøvrigt kunde der henvises til, at alle sagkyndige Udtalelser gik i samme Retning som Handelsstatistikens Tal og priste Aarets gode Resultat.

For 1904 stiller Sagen sig anderledes. De Udtalelser, der fremkom i Aarets Løb, vare ikke egnede til at fremkalde Forventning om et særligt gunstigt økonomisk Udbytte. Nedenstaaende Uddrag af nogle gennem Landbrugsblade eller paa anden Maade fremkomne Beretninger ville vise dette.

... »Alle Beretninger (i Juli) tale om Trang til Regn, mest højlydt fra de magre Jorder, men ogsaa fra de mere gunstigt stillede mærker man, at Tørken er stærkere end ønskeligt. ... Der meldes om Rug fra lettere Jorder, at den er bleven »skjoldmoden« og derfor vil give for lidt. ... Der findes Egne selv paa Øerne, hvor Vaarsæden alt har lidt betydelig Skade. ... Sommergræsningen har været elendig; Græsmarkerne bleve aldeles ødelagte under Tørken, og det har i Aar været det sletteste Græsaar i Mands Minde. ... Kløver er en Sjældenhed. ... Den økonomiske Balance er ikke nem at holde i denne Sommer, Smørret koster for lidt, Græsmarkerne yde for lidt; Kærne maa have Tilskud af Grønt og Kærne, hvor man ikke har Grønt gaar man løs paa Havremarken. ... Rodfrugterne love mange Steder endnu daarligere end Kornmarkerne. ... Svin ere i ringe Pris. ... Kvægfedningen giver ikke gode Resultater.

Klager som disse vare ikke Undtagelser, men Regelen, og de Forhold vedrørende Produktion og Pris, der omtales deri, ere af en saadan Betydning, at Tilbagegang eller Fremgang ved hvert enkelt af dem repræsenterer Millioner af Kroner. Hvorledes lader det sig da forklare, at Aaret alligevel kommer til at staa med et udmærket Resultat i den udenlandske Omsætning.

En af de væsentligste Aarsager hertil maa søges i, at 1904 havde særlig heldige Forgjængere, saa at Produktion og Omsætning i den første Del af Aaret blev en Realisation af de gunstige Betingelser, der vare skabte i 1903 (og tildels i 1902). Der blev i disse Aar frembragt store Mængder Korn, Foderstoffer og Græs; Husdyrbruget kom derved i særlig god Gænge, og 1904 begyndte med fuldtallige Kvægbesætninger og gode Forraad til Driften.

At Forholdet var saaledes, mærkes tydelig gennem den store Eksport af Kvægavlsprodukter i Aarets første Del, og paa at denne stærke Produktion kunde foregaa, uden at Importen af udenlandsk Raastof blev væsentlig højere, end den havde været i tidligere Aar, hvor der ikke var saa stor Udførsel.

Paa omvendt, men iøvrigt tilsvarende Maade kommer selvfølgelig Aaret 1905 tildels til at bære Følgerne af de uheldige Forhold i 1904, navnlig gennem forøget Trang til fremmed Foderstof og anden hæmmende Indflydelse paa Husdyrbrugets Produktion. Hvad Oplysning der er fremkommen angaaende Omsætningen i 1905, tyder da ogsaa paa, at der har været nogen Tilbagegang sammenlignet med de nærmest forudgaaende Aar, om end man har Indtrykket af, at Landbruget er kommen noget lettere over Vinteren end ventet, hvad der maaske tildels er en Følge af, at der i Tide blev anvendt betydelig Forsigtighed. Forøvrigt viste det sig ogsaa ved de senere Opjørelser, at Udbyttet af de høstede Afgrøder i 1904 ikke blev saa daarligt, som det paa de mest kritiske Tidspunkter saa ud til; god Kvalitet bødede desuden for en Del paa den ringere Mængde.

Men i hvert Fald er den daarlige Græsning med den kostbare Sommerfodring og dens andre uheldige Følger for Landbrugsproduktionen et Minus, som Aaret 1904 for langt den største Part selv maa svare til. I een Henseende fik dette Aar desuden en meget uheldig Arv fra sine Forgjængere, nemlig Tendensen til Nedgang i Priserne for de vigtigste Produkter, Smør og Flæsk. Prisnedgangen havde — skjøndt fortsat gennem et Par Aar — ikke forud for 1904 bragt Aarets Gjennemsnitspriser ned paa et Niveau, der i og for sig kunde kaldes utilfredsstillende; dette blev imidlertid Tilfældet efter den yderligere Nedgang i 1904, i hvert Fald paa nogle Tider af Aaret. Nedgangen gjorde sig desuden — for første Gang i flere Aar — ogsaa gjældende overfor Kjødpriserne. Den faktiske Værdi for hele den samlede Landbrugseksport i 1904, saaledes som denne er beregnet i Tabellen

Side 369, er ca. 12 Mill. Kr. lavere end den Værdi, man kommer til, naar man beregner Udførselen med Priserne fra 1903.

Naar Stillingen fra 1903 omtrent blev holdt i 1904, skjøndt adskillige uheldige Momenter af betydelig Styrke vare i Virksomhed, saa tør man sikkert heri se et Vidnesbyrd om Fremgangen i det danske Landbrugs Produktionskraft og om stigende Evne til vel beregnet Anvendelse af denne Kraft.

Efterfølgende Oversigt angiver de samlede Værdier for Landbrugets Udførsel og Indførsel, Tallene ere tagne fra de samme Opgjørelser som ovennævnte Tabel angaaende Overskudet. — Medens der kun var en forholds-

	Udførsel af Landbrugs- produkter	Indførsel af Landbrugs- varer	Ind- og Ud- førsel tilsammen	Overskud
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1904	327.0	166.7	493.7	160.3
1903	316.6	154.4	471.0	162.2
1902	285.5	163.8	449.3	121.7
1901	260.6	140.3	400.9	120.3
1900	249.5	131.7	381.2	117.8
1899	242.2	130.2	372.4	112.0
1898	217.2	113.4	330.6	103.8
1897	211.2	105.0	316.2	106.2

vis lille Forskjel i Totalresultatet af den hele Omsætning i 1903 og 1904, viser denne Oversigt, at der er foregaaet ikke ubetydelige Bevægelser indenfor enkelte Omraader af Omsætningen, hvilke altsaa have udlignet sig i Slutningsresultatet. Udførselen af Landbrugets Produkter er nemlig stegen med ca. 10¹/₂ Mill. Kr., og Værdien for Landbrugsvarer, der ere indførte fra Udlandet, er stegen med henimod 12¹/₂ Mill. Kr. Medens omtrent en Fjerdedel af Overskudsstigningen i 1903 hid-

rørte fra Indførselsnedgang, saa er i 1904 Indførselen af Landbrugsvarer (hvilken Indførsel for den overvejende Part bestaar af Korn og Foderstoffer og derefter af forskellige Fedevare) højere end i noget foregaaende Aar; siden 1897 er der en Stigning paa ca. 62 Mill. Kr. eller ca. 60 pCt. Udførselen er i samme Tidsrum ligeledes stegen med henimod 60 pCt., men i absolutte Tal er Stigningen her næsten dobbelt saa stor som ved Indførselen. — Det samlede Værdiomfang af Landbrugsomsætningen for Indgaaende og for Udgaaende tilsammen er siden 1897 stegen fra 316 til 494 Mill. Kr., altsaa i Løbet af syv Aar med næsten 180 Mill. Kr. eller gjennemsnitlig over 25 Mill. Kr. om Aaret.

Af Tabel 1 Side 369 ses det, at Udførselsstigningen især falder paa levende Kvæg, med $6\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og paa Flæsk, med $5\frac{1}{2}$ Mill. Kr., tilsammen lidt mere end Landbrugseksportens samlede Stigning. For Skind, Huder o. l. Produkter var der ligeledes nogen Opgang (ca. 1 Mill. Kr.); derimod hjembragte Smør, Æg, Kjød og Slagteriaffald en mindre Værdi i 1904 end i 1903, skjøndt Udførselsmængden, undtagen for Æg, var stigende. Paa Indførselssiden er der en Stigning for Korn (formålet og uformålet) paa $12\frac{1}{2}$ Mill. Kr., omtrent det samme som den samlede Indførsels Stigning; derimod er Udgiften til Foderstoffer gaaet ned med godt $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Indførselen af Frø er stegen med ca. 1 Mill. Kr. En lignende Stigning er der for Skind, Huder m. m.; dette svarer omtrent til den nysnævnte Eksportstigning for samme Varegruppe, saa at der for disse Biprodukter er omtrent uforandret Udførselsoverskud i de to sidste Aar. For animalske Fedtstoffer til Margarinefabrikation var der i 1904 ligesom i 1903 Nedgang i Indførselsværdien.

En Oversigt over Værdien i Landbrugets Omsætning siden 1874 — saa langt tilbage som ensartede Værdiopgjørelser overhovedet forefindes i den danske Statistik — er meddelt i efterfølgende Tabel. Opgjørelsen for de enkelte Aar er noget mindre omfattende end i Tabel 1, men den medtager dog de Varer, der have størst Betyd-

Tabel 2.

Værdi for Omsætningen af Landbrugsvarer*) i 1874—1904.

	Værdi for Udførselsoverskud af			Værdi for Indførselsoverskud af			Over- skud 7
	Levende Dyr 1	Fede- varer 2	Til- sammen 3	Korn- varer 4	Foder- stoffer 5	Til- sammen 6	
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1904	34.3	245.0	279.3	68.8	38.1	106.9	172.4
1903	27.8	242.2	270.0	56.6	39.9	96.5	173.5
1902	21.6	215.0	236.6	63.2	39.6	102.8	133.8
1901	17.5	196.2	213.7	53.3	28.0	81.3	132.4
1900	19.4	183.4	202.8	50.9	25.3	76.2	126.6
1899	17.2	181.5	198.7	54.8	22.9	77.7	121.0
1898	16.2	163.9	180.1	50.6	17.5	68.1	112.0
1897	25.1	151.4	176.5	43.9	18.5	62.4	114.1
1896	21.3	134.3	155.6	31.7	13.1	44.8	110.8
1895	37.0	120.1	157.1	38.6	14.8	53.4	103.7
1894	34.6	109.4	144.0	31.7	15.4	47.1	96.9
1893	19.7	110.0	129.7	16.5	14.7	31.2	98.5
1892	36.3	101.6	137.9	12.8	16.0	28.8	109.1
1891	39.6	94.5	134.1	24.4	15.9	40.3	93.8
1890	38.8	88.4	127.2	16.5	14.9	31.4	95.8
1889	30.6	81.7	112.3	18.8	18.3	37.1	75.2
1888	25.0	71.2	96.2	13.5	14.5	28.0	68.2
1887	41.3	48.7	90.0	6.3	11.8	18.1	71.9
1886	37.0	38.9	75.9	÷ 3.5	7.0	3.5	72.4
1885	33.6	32.2	65.8	2.8	9.7	12.5	53.5
1884	49.2	37.7	86.9	10.0	11.3	21.3	65.6
1883	58.2	33.8	92.0	3.7	6.6	10.3	81.7
1882	57.8	27.7	85.5	÷ 9.3	4.9	÷ 4.4	89.9
1881	50.0	19.0	69.0	÷ 22.1	6.9	÷ 15.2	84.2
1880	51.2	21.2	72.4	÷ 35.3	4.6	÷ 30.7	103.1
1879	41.9	16.2	58.1	÷ 31.6	1.3	÷ 30.3	88.4
1878	40.3	18.1	58.4	÷ 23.5	1.1	÷ 22.4	80.8
1877	44.6	22.2	66.8	÷ 11.9	5.5	÷ 6.4	73.2
1876	40.1	31.9	72.0	÷ 36.6	4.3	÷ 32.3	104.3
1875	40.1	33.4	73.5	÷ 33.4	2.3	÷ 31.1	104.6
1874	39.4	38.8	78.2	÷ 29.7	1.8	÷ 27.9	106.1

*) Under Fedevarer er regnet Kjød, Flæsk, Smør, Æg, Fedt og Oleo-
margarin; under Foderstoffer Klid, Oliekager og Glutenfoder (der
er taget Hensyn til Udførselen af danske Oliekager).

ning i Landbrugsomsætningen. I sine Hovedresultater, nemlig de i Kol. 7 anførte Overskudsbeløb, følger Tabellen da ogsaa som Helhed de samme frem- og tilbagegaaende Bevægelser, som Oversigten Side 370 for 1897—1904, om end med andre — noget større — absolutte Tal.

(Se Tabel 2, Side 375.)

Af Kol. 7 ser man, at Værdioverskudet i Landbrugsomsætningen siden Midten af 1890'erne har været højere end i de kornudførende Tider, medens der i Mellemtiden var en lang Nedgangsperiode. Aarene 1903 og 1904 rage med Hensyn til Overskudets Størrelse langt op over hele den trediveaarige Række.

Med Hensyn til en nærmere Redegjørelse angaaende de omsatte Kvantiteter og Værdier ved de enkelte Vareposter skal man henvise dels til Hovedtabellernes Mængdeopgjørelser, Side 360—367, dels til de efterfølgende Bemærkninger, der mere indgaaende behandle Omsætningen med levende og slagtede Dyr, med Smør og Æg samt med Kornvarer og Foderstoffer. For det samlede Overblik Skyld skal man dog her angive, i hvilken Retning Bevægelsen i Mængde og Pris er gaaet fra 1903 til 1904 ved hver af de vigtigste Omsætningsgrene. Bemærkningerne om Mængden refererer sig til »Specialhandelens« Tal, d. e. Udførsel af indenlandske Varer (Kol. 4 og 5 i Tabel II, Side 364—367) og Indgaaet til Forbrug af fremmede Varer (Kol. 13 og 14). Bemærkningerne om Prisen gjælde den gennemsnitlige Pris for den faktisk stedfundne Ind- og Udførsel (for saa vidt denne Pris har kunnet oplyses); de nedenfor angivne Prisbevægelser kunne derfor afvige fra Gennemsnittet af Handelsnoteringer for bestemte Varesorter.

Udførsel af Heste: Antallet nærmest uforandret (lidt i Opgang), Prisen opadgaaende.

Udførsel af levende Hornkvæg: Meget stærk Opgang i Antal, nogen Nedgang i Pris.

Udførsel af Kjød af Hornkvæg: Nogen Opgang i Mængde, Nedgang i Pris.

Udførsel af Flæsk: Stærk Opgang i Mængde, Nedgang i Pris.

Udførsel af Smør: Nogen Opgang i Mængde, Nedgang i Pris.

Udførsel af Æg: Nedgang i Mængde og tildels i Pris.

Indførsel af animalske Fedtstoffer til Erstatning af Smør (Margarine, Oleomargarin, Neutrallard m. m.): Mængden, naar alle Stofferne tages under eet, nærmest uforandret, Nedgang i Pris.

Indførsel af Rug og Hvede (uformalet og formalet til-sammen): Opgang i Mængde og Pris.

Indførsel af Foderkorn: Stærk Opgang i Mængde af Majs, Byg og Havre, Nedgang i Prisen for Majs og Byg, Opgang i Prisen for Havre.

Indførsel af Foderstoffer: Lidt Nedgang i Mængden af Oliekager og Klid, Nedgang i Prisen for Oliekager, Opgang i Prisen for Klid.

Udførsel af dansk Byg: Opgang i Mængde og Pris.

Levende Dyr — Flæsk, Kjød o. l.

Omstaaende Tabel 3 indeholder en Oversigt over Danmarks Ud- og Indførsel af Heste siden Begyndelsen af 1870erne.

(Se Tabel 3, Side 378.)

Tabellen udviser, at der i 1904 udførtes af indenlandske Heste 26137 Stkr.; heraf vare 1711 Stkr. angivne at være Føl*). I 1903 udførtes 26198 Stkr. (1480 Føl) og i 1902 23016 Stkr. (2983 Føl). Udførselstallene for 1904 og 1903 ere noget højere end de tidligere publi-

---

*) Der kan ved den statistiske Registrering ikke følges nogen bestemt Regel angaaende den Alder, hvor der skelnes mellem Heste og Føl. Af det aarlige Udførselstal for Føl er i Regelen omtrent de to Trediedele opførte i Varelisterne for Juli Kvartal, omtrent en Trediedel i Oktober Kvartal, altsaa næsten ingen i Januar og April Kvartaler.

Tabel 3.

**Danmarks Omsætning med Udlandet af Heste og Føl
i 1870—1904.**

(Transitten fraregnet.)

	Udførsel af indenlandske Heste og Føl.	Indførsel (til Brug her i Landet) af fremmede Heste og Føl.
	Stkr.	Stkr.
1904	26137	6388
1903	26198	6282
1902	23016	5607
1901	17791	6284
1900	20452	5982
1899	19882	7049
1898	ca. 20000	6768
1897	20800	5868
1896	16922	6139
1895	17857	5450
1894	13264	4300
1893	11306	5319
1892	11508	7049
1891	14900	9415
1890	16217	6468
1889	15974	5883
1888	17753	6250
1887	17332	3125
1886	13138	3008
1885	10975	3718
1900—04 (Gjennemsnit). ca.	22700	6109
1895—99 do. ca.	19000	6255
1890—94 do.	13439	6510
1885—89 do.	15034	4397
1880—84 do.	11447	5554
1875—79 do.	9200	2600
1870—74 do.	12020	3009

cerede Tal. Det har nemlig vist sig vanskeligt at faa tilvejebragt en helt fuldstændig Opgjørelse, navnlig fordi der ikke eksisterer nogen Anmeldelsespligt for Udførsel over Landgrænsen; ved Hjælp af Opgivelser fra den tyske Indførselsstatistik, der støtter sig til Toldberegningen og følgelig maa være nøjagtig, er der foretaget et Tillæg til den danske Statistiks Udførselstal. Naar Totaludførselen er omtrent den samme i de to sidstforløbne Aar, maa der dog henvises til Tabellen Side 382, der viser, at der indenfor Hovedtallet er foregaaet den Forskydning, at Udførselen til Tyskland i 1904 var stigende, medens Udførselen til England (af billigere Heste) blev noget formindsket. Der udførtes i 1904 og 1903 dobbelt saa mange Heste som for ti Aar siden; Stigningen i den mellem-liggende Tid er kun bleven afbrudt ved ganske enkelte daarlige Aar for Hestehandelen (hvor særlig kan nævnes 1901). Gaar man endnu længere tilbage i Aarrækken, finder man forøvrigt Udførselstal, der ligge nærmere ved de senere Aars Udførsel, end Tilfældet var i første Halvdel af 1890erne. Hesteeksporten er altsaa ikke et saa decideret Fremgangsomaade som de fleste andre Grene af Husdyrbrugets Udførsel. Dens Stigning er fremkaldt ved den stærke Efterspørgsel fra Tyskland.

Indførselen af fremmede Heste til Danmark talte i 1904 6388 Stkr. mod henholdsvis 6282 og 5607 i 1903 og 1902. Tabel 3 viser, at Indførselen af fremmede Heste er mindre nu end i Begyndelsen af 1890erne. Eksportforøgelsen af danske Heste staar altsaa ikke i Forbindelse med, at man nu i større Omfang end den Gang ombytter vore egne Heste med indførte, men Forøgelsen hidrører fra et stadig talrigere Tillæg af Heste med Salg som Øjemed. Som bekjendt er det i overvejende Grad jyske Heste, der udføres; det er ogsaa i Jylland, man finder det store Tillæg og et forholdsvis stort Antal Føl og Plagge i Sammenligning med Antallet af Heste i Arbejdsalderen. Ved den sidste Husdyrtælling, i 1903, var saaledes Antallet af Heste paa over 3 Aar 5 pCt. mindre i Jylland end paa Øerne (nemlig henholdsvis 171578 og

180,123 Stkr., medens der omvendt af Heste paa indtil 3 Aar fandtes næsten dobbelt saa mange i Jylland som paa Øerne, nemlig henholdsvis 87404 og 47830 (ved Angivelsen af Aldersklassen erindres det, at Tællingerne holdes i Juli Maaned). De forudgaaende Tællinger vise det samme Forhold, endda i lidt stærkere Grad; thi mærkelig nok var der i Aaret 1903 en Tilbagegang i det jydske Tillæg. Selve Opgjørelsen over fødte Føl i 1903 foreligger endnu ikke, men man kjender Tallet paa Heste under eet Aar, og har derved omtrent lige saa god Lejlighed til at følge Bevægelsen. Dette Tal var stigende paa Øerne gennem Tællingerne 1893, 1898 og 1903 (hvor det i 1903 var 15293 Stkr.); i Jylland steg Tallet fra 25000 i 1893 til 29000 i 1898, men var i 1903 gaaet 1400 tilbage; Antallet af eet- og toaarige Plagge var derimod i 1903 langt større end i 1898, og der maa følgelig være født mange Føl i 1902 og 1901. Sandsynligheden taler derfor for, at Nedgangen i Hestetillæget i 1903, sammenlignet med disse to Aar, har været betydelig større end de 1400 Stkr., der udgjør Forskjellen mellem de to Tællingsaar 1903 og 1898.

Saa vidt bekendt lader der sig ikke indenfor selve Hesteavlens Omraade angive nogen Forklaring af Nedgangen; Aarsagerne maa derfor antages at hidrøre fra Forholdene paa Markedet. Aaret 1901 var ikke noget godt Aar for Hesteafsætningen, men derimod vare Priserne for Husdyrprodukterne Smør og Flæsk højere end nogensinde baade før og efter i de sidste 20 Aar. Begge disse Momenter maa i 1902 have øvet deres Indflydelse paa mange Landmænds Tilbøjelighed til at holde Følhopper. I de senere følgende Aar ere Hestepriserne stegne paa det tyske Marked, Udførselspriserne paa de andre nævnte Produkter derimod faldne, og Prisforholdenes hæmmende Indvirkninger paa Eksportavlens af Heste skulde altsaa være ophørte; hvorvidt dette har bragt Antallet af fødte Føl til atter at stige, savnes der Midler til at paavise. Paa selve Udførselstallene har Nedgangen endnu ikke vist sig, selv om man tager den forløbne Del af Aaret 1905 med i

Betragtningen*); men har Tillægsnedgangen indskrænket sig alene til Aaret 1903, vil dens Indvirkninger paa Eksporten eventuelt kunne fordele sig saa jævnt over flere Aar, at de næppe blive synlige.

Værdien for Udførselen af Heste er anslaaet til 16.8 Mill. Kr. i 1904 og 16.6 Mill. Kr. i 1903, medens Indførselsværdien, der saa vidt mulig er beregnet med forskjellig Gjennemsnitspris for de forskjellige Slags Heste, er opgjort til 2.0 Mill. Kr. i hvert af Aarene, der bliver altsaa en aarlig Merudførselsværdi paa henimod 15 Mill. Kr. i disse to Aar, 3 Mill. Kr. mere end i 1902. Det er saaledes et betydeligt Overskud, som Landet ved Hjælp af Hesteavlen tager hjem i den udenlandske Vareomsætning, selv om denne Eksportvirksomhed kun er en Sidegren i Husdyrbrugets Udførsel. Der er heller ingen Tvivl om, at Hesteopdræterne hver for sig have en ganske god Fortjeneste paa de fleste af de Heste, der gaa til Udlandet. Men, som stærkt fremhævet af Statskonsulent J. Jensen (jfr. navnlig Side 263—264), behøver dette ingenlunde at være ensbetydende med, at Eksportavlen er en rentabel Forretning for alle dem, der give sig af dermed; thi i Fortjenesten paa de gode Heste maa fradrages, hvad der er tabt ved Uheld og paa de mislykkede Individier, der ikke egne sig til Eksport, og hvis Værdi ikke sjælden bliver mindre end Opdrætningsomkostningerne. — Som Udførselspris er der i 1904 regnet med knap 690 Kr. pr. Stk. (for Føl 185 Kr.) i Udførselen til Tyskland, hvad der er lidt højere end den for 1903 benyttede Pris (680 Kr. pr. Stk.); i Udførselen til England er regnet med 500 Kr. pr. Stk. Begge Værdier ere ansatte efter sagkyndigt Skjøn, da der ingen direkte Værdiangivelse foreligger; der kan følgelig ikke gjøres Paastand om, at de svare nøjagtig til de faktisk betalte Priser, navnlig ikke for Eksporten til Tyskland, der omfatter flere Klasser af Heste. Den tyske Statistik regner med

---

*) Der udførtes i første Halvdel af Aarene 1904 og 1905 henholdsvis 16286 og 17100 Heste.

en Pris for danske Heste i 1903 paa 1000 M. pr. Stk. (900 M. for Hopper); denne Pris opnaas vel nok af en Del Heste, men som Gjennemsnit for den hele Import fra Danmark er den vistnok for høj*).

Bestemmelseslandene for de udførte Heste fremgaar af nedenstaaende Tabel 4. For Heste, der passere Landgrænsen, opføres Tyskland som Bestemmelsessted, selv om Hestene i enkelte Tilfælde gaa videre til andre Lande.

Tabel 4.

Udførsel af indenlandske Heste (og Føl) fordelt paa Bestemmelseslande.

	1904	1903	1902	1901	Gjennemsnit af 1892—93
Udført til	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Tyskland.....	23558	22844	21468	16828	11130
England.....	2098	2995	903	686	150
Sverrig.....	434	286	549	239	80
Norge.....	45	63	96	34	40
Andre Lande.....	2	10	»	4	7
Tilsammen ...	26137	26198	23016	17791	11407

Medens hele Udførselen tidligere, paa et Par Hundrede nær, udelukkende gik til Tyskland, blev der i det sidste Par Aar udført 2 à 3000 Heste til England, hvilke dog, som foran nævnt, ere af en ringere Værdi end den øvrige Udførsel. — Udførselen til England gaar over Esbjerg, Udførselen til Tyskland over Landgrænsen (19700 over Vamdrup, 2300 over Vedsted) paa ca. 2000 nær, der især udføres over følgende Byer: Faaborg (608), Gjedser (429), Kolding (303), Ærøskjøbing (45), Kjøbenhavn (ca. 500).

*) Den statistiske Priskommission i Tyskland benytter som Indførselspris Værdien ved Grænsen, ikke indbefattet Told eller andre Grænseomkostninger, altsaa ganske det samme Grundlag som det, hvorpaa den danske Udførselspris ansættes (for landværts Udførsel).

Tabel 5.

Danmarks Indførsel af Heste og Føl fra de forskellige fremmede Lande i 1901—1904.

(Transitten medregnet.)

	1904	1903	1902	1901
Fra	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Rusland	1568	4055	3422	3491
Slesvig og Holsten.....	495	449	502	333
Lybæk	20	31	20	4
Hamborg	38	9	8	»
det øvrige Tyskland.....	1290	492	319	990
Sverrig	1374	698	841	1002
Norge	578	234	159	50
vore nordlige Bilande ...	729	115	111	153
England	335	251	346	329
Belgien	11	1	»	11
andet eller uangivet Land	4	»	»	»
Tilsammen...	6442	6335	5728	6363
Heraf gjenudført	54	53	121	79
Forbleven her i Landet..	6388	6282	5607	6284

Fraregnet nogle Luxusheste, især fra England og Tyskland, samt den aftagende Indførsel af Remonter fra de samme Lande, bestaar Indførselen gjennemgaaende af billige Hesteracer. Blandt disse have de russiske Heste hidtil indtaget en stadig større Part, indtil der i Foraaret 1904 blev udstedt Udførselsforbud paa Grund af Krigen; hele den i Tabellen anførte Indførsel fra Rusland foregik i Januar Kvartal. Da Totalindførselen desuagtet steg i Stedet for at formindskes, blev Indførselen af alle de andre Hesteracer, særlig dog tyske, svenske og islandske, større i 1904 end i de nærmest forudgaaende Aar.

For at muliggjøre en Sammenligning mellem det Omfang, hvori de forskjellige Lande forsyner sig med fremmede Heste eller forsyne andre Lande fra deres egen Hesteavl, meddeles følgende Ind- og Udførselsoversigt for europæiske og nordamerikanske Lande. I de andre Verdensdele er Omsætningen af Heste ikke stor. Fra ad-

Ind- og Udførsel af Heste m. m.

1902	Indførsel.	Udførsel.
	Stkr.	Stkr.
Danmark	5607	23016
Island (1901).....	—	3101
Tyskland	111667	10955
Belgien	35129	24949
Rusland	3000	91900
Østrig-Ungarn.....	6013	63813
Frankrig:		
Heste	17561	23227
Muldyr.....	5462	9920
Norge	361	490
Sverrig	1904	833
England	31424	30032
Holland	17885	13897
Sveitz	11000	2267
Spanien:		
Heste.....	8615	9227
Muldyr m. m.....	31754	37190
Portugal (1901):		
Heste.....	9200	7600
Muldyr m. m.....	40900	40700
Italien:		
Heste.....	46463	1567
Muldyr m. m.....	3160	1907
Rumænien.....	7909	233
Serbien.....	369	1574
Bulgarien.....	473	8058
Amerikas forenede Stater:		
Heste	4832	103020
Muldyr m. m.....	—	27586
Kanada (Indførselstallet ubek.)	—	6371
Mexiko	4330	5470

skillige af de sydamerikanske Stater udføres nogle Tusind Stkr.; ogsaa fra Australien udføres en Del, medens Sydafrika til Tider har en betydelig Indførsel. I Asien spiller Hesteavlens som Helhed en forholdsvis ringe Rolle; som Træk- og Lastdyr anvendes forskellige Arter af Drøvtyggere; paa store Strækninger benyttes der slet ikke Heste i Landbrugets Tjeneste. I varmere Lande erstattes

Hesten ofte af Muldyr o. l.; den store Omsætning i Portugal og Spanien bestaar hovedsagelig af Æsler, som de to Lande ombytte mellem hinanden indbyrdes. Under Muldyr m. m. er i Tabellen tillige indbefattet Æsler, Mulæsler. Paa enkelte nær referere Tallene sig til Aaret 1902.

Det største Tal i hele denne Oversigt finde vi ved Tysklands Indførsel af Heste; i 1903 steg denne endda yderligere til 125000 Stkr. Derefter følger Udførselen fra Amerikas forenede Stater; det er imidlertid kun undtagelsesvis, at de forenede Stater faa afsat saa mange Heste i Udlandet (nemlig især ved Udførsel til Sydafrika under og strax efter Krigen); i 1903 udførtes kun 34000 Stkr. Noget mere stabilt har Udførselen af russiske Heste holdt sig, indtil den stansedes under Krigen. I Aaret 1904 kommer Østerrig-Ungarn som Nr. 1 blandt samtlige hesteudførende Lande. Den forholdsvis store Udførsel fra England er for en stor Del Heste til Slagtning, der især udføres til Belgien; herved forklares det, hvorfor Belgien, der som bekendt er et Hesteavlsland, har — maalt efter Stykketal — en større Indførsel end Udførsel, ogsaa fra andre Nabolande, bl. a. Tyskland, indfører Belgien Heste til Slagtning. Endnu skal kun henpeges paa den betydelige Indførsel til Italien (af østerrig-ungarske Heste); denne Indførsel, der tidligere for en stor Del var Remonter, er mere end fordoblet i den sidste halve Snes Aar.

Tyskland er altsaa Verdens største Kjøber af fremmede Heste. Oversigten paa næste Side over dets Indførsel af Heste i Aaret 1904 viser, at det udelukkende forsyner sig fra sine umiddelbare Nabolande. — Af samme Tabel fremgaar det, at Tyskland i 1904 indførte 110300 Heste, hvoraf de 40 pCt. ere karakteriserede som lette og de 53 pCt. som svære Arbejdsheste. Tidligere vare de lette Heste (deriblandt de russiske) i Majoritet. Paa en ringe Part nær er hele Danmarks Eksport henført under svære Arbejdsheste, og dets eneste virkelige Konkurrent er her Belgien, idet kun en Fjerdedel af det samlede Antal svære Heste kom fra andre Lande.

Indførsel af Heste til Tyskland i 1904 *).

Indført fra	Svære Arbejdsheste	Lette Arbejdsheste	Svære Avls-hingste	Andre**)	Ialt i 1904
	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Danmark ***)	22845	723	45	100	23713
Belgien	23927	ca. 200	97	400	24624
Rusland	ca. 100	17461	—	813	18374
Østrig-Ungarn	4330	12593	—	4172	21095
Holland	3409	11688	—	600	15697
Frankrig	3257	1044	—	200	4501
Andre Lande	ca. 144	ca. 525	—	1426	2161
Tilsammen	58012	44234	208	7711	110165

Indførselstallet for danske og belgiske Heste er nu næsten lige stort, men Danmarks Andel har været i stærkere Tilvæxt end Belgiens i det sidste Tiaar, hvad man ser af Oversigten S. 387. Forøvrigt kan man ikke af Indførselstallets Størrelse nøjagtig slutte sig til den Styrke, hvormed danske og belgiske Heste konkurrere med hverandre paa det tyske Marked. Den belgiske Hestebestand er nemlig mere forskjelligartet end den danske; den omfatter en Del overordentlig svære Heste, men ogsaa en Del lettere. Hvis en tilsvarende Fordeling gjør sig gjældende blandt den Del af Hestene, der sendes til Tyskland, formindskes jo derved Konkurrencen — i hvert Fald den direkte — med den danske Hest. Den tyske Priskommission regner med en Pris for belgiske

*) Tallene for nogle af de mindre Poster ere endnu ikke publicerede og derfor ansatte efter Skjøn i Tabellen.

**) »Andre Heste« omfatter Ponyer, Ride-, Luxus- og Væddeløbsheste etc. samt Føl, der følge Moderen.

***) Blandt svære og lette Arbejdsheste fra Danmark fandtes henholdsvis 7885 og 353 Hopper. Blandt lettere Heste fra Danmark findes maaske nogle af fremmed Oprindelse.

Arbejdsheste (Vallaker) paa 1400 M. mod 1000 M. for de tilsvarende danske. Belgiens Statistik regner dog med en langt lavere Gjennemsnitspris (godt 1100 fr. pr. Stk.)

Indførsel af Heste til Tyskland.

	Ialt.	Fra Danmark.	Fra Belgien.
1904	110265	23713	24624
1903	124980	22987	21906
1902	111667	21691	20963
1901	100321	17397	17987
1900	111336	20963	19582
1899	118796	19929	22516
1898	121806	20057	24274
1897	120334	20228	21550
1896	103260	15876	21453
1895	103967	15468	19942
1894	85312	11562	19237
1884—93 gnst.	78300	—	—

Forinden vi anføre Omsætningstallene for Hornkvæg, Faar og Svin i levende og slagtet Stand, skal omtales de inden- og udenlandske Lov- og Administrationsbestemmelser vedrørende Omsætningen med Kreaturer, Kjød og Flæsk m. m., der i det forløbne Aar særlig have haft Betydning for den danske Export.

Ved Begyndelsen af 1904 vare følgende udenlandske Bestemmelser i Kraft:

I England:

Forbud (fra 1892) mod al Indførsel fra Danmark af klovbærende Dyr. — Af andre Bestemmelser kan nævnes Forordningen om, at Vandmængden i indført Smør ikke maa overstige 16 pCt. (traadt i Kraft 15. Maj 1902), og en Forordning for Mælkehandelen (fra 1. September 1901) om Minimumsindhold af Fedt og Tørstof, hvilke Bestemmelser forøvrigt ikke have praktisk Betydning for dansk Landbrugsexport, da Procenten for Vandmængde i det danske Smør sædvan-

ligvis er adskilligt lavere end den nævnte Grænse, og da Udførsel til England af almindelig Mælk ikke finder Sted, i hvert Fald kun rent undtagelsesvis.

I Tyskland:

For Indførsel af levende Dyr fra Danmark: Indførsel af Drøvtyggere ad Søvejen har (siden 1895) været indskrænket til Pladser med autoriserede Karantæneanstalter (Ophold i 10 Dage). Siden Begyndelsen af 1897 underkastes Hornkvæg Tuberkulinprøve, og fra 1. Marts 1898 er der paabudt Slagtetvang for de ikke-reagerende og Tilbagevisning eller Nedslagning ved Politiet af de reagerende Dyr. Indførsel over Landgrænsen af Drøvtyggere er forbudt, dog kan et begrænset Antal magert Kvæg (Stude under 4 Aar) indføres over Hvidding Karantæne i $1\frac{1}{2}$ Maaned hvert Foraar og Efteraar (henholdsvis fra 1. April og 15. Oktober) efter Karantæneophold og Tuberkulinprøve; Antallet blev for Efteraaret 1900 og Foraaret 1901 tilsammen sat til 6000 Stkr. med en Formindskelse af 1200 Stkr. i hvert paafølgende Aar. I Efteraaret 1904 og Foraaret 1905 tilsammen skulde det altsaa være tilladt at udføre ialt 1200 Stkr.; men hermed skulde Udførselen over Hvidding ophøre. — Indførsel af Svin (saavel som raa Produkter heraf) fra Danmark har været forbudt siden December 1895.

Overfor Indførsel af Dyr i slagtet Stand gjælder den tyske Rigslov om Tilsyn med Kjød, der i sin Helhed blev sat i Kraft fra 1. April (flere af dens Indførselsforbud vare allerede tidligere satte i Kraft). — Kjødsynsloven indfører Kontrol med Slagtning (i Erhvervsøjemed) indenfor hele det tyske Rige og fastsætter Indførselskontrol med alle fra Udlandet kommende Slagteriprodukter (nedenfor kortelig betegnede som Kjød), der kunne finde Anvendelse som Menneskeføde. Der skjelnes i Indførselsbestemmelserne mellem fersk Kjød, tilberedt Kjød og Daasekjød m. m. Fersk Kjød (hvorunder ogsaa regnes Kjød, der er frosset,

(Fortsættes.)

tørret, overfladisk saltet eller indsprøjtet med Konserveringsmidler eller har været underkastet anden Behandling, der ikke har berøvet det Karakteren af fersk Kjød) maa kun indføres i hele Kroppe (de større Dyr kunne dog være delte i to Halvdele); Kroppene skulle være ledsagede af forskellige ydre og indre Organer og Dele. Særskilt Indførsel af enkelte Stykker og Organer i fersk eller letsaltet Tilstand er altsaa forbudt. Specielt for Danmarks Vedkommende er der Forbud mod al Indførsel af ferske Produkter af Svin (jfr. foran). Tilberedt Kjød m. m. kan indføres i særskilte Stykker, naar disse veje mindst 8 Pd. (for Tarme, Skinker og Spæk er dog ikke fastsat nogen Minimumsvægt); Organer, der veje mindre end 8 Pd., og som tidligere kunde indføres særskilt, maa derfor ved Slagtningen udskjæres i Forbindelse med andre Dele, saa at Vægten naaes. Kjød, der er tilberedt med en Række nærmere angivne kemiske Stoffer og Farvemidler, maa ikke indføres. Det samme gjælder Kjød i hermetiske Daaser o. l., samt Pølser og andre Blandinger af smaatskaaret Kjød (forbudt allerede fra Oktober 1902). — Indførselen kan kun foregaa over bestemte Pladser med tilhørende Undersøgelstationsstationer. Saadanne Stationer findes baade ved den danske Landgrænse og ved alle de vigtigste Havne, med hvilke Danmark har regelmæssig Dampskibsforbindelse.

I Løbet af Aaret 1904 skete ingen væsentlige Forandringer i de engelske og tyske Bestemmelser, der vedrøre den danske Landbrugsexport.

Forholdsreglerne i Danmark vedrørende Omsætningen saavel med dansk som med fremmed Kvæg vare følgende:

Overfor dansk Kvæg (levende og slagtet):

Det er forbudt at føre dansk Kvæg, der er tilbagevist fra tyske Karantæner, tilbage til Danmark. — Udførsel af fersk og letsaltet Kjød o. l. har været

underkastet Kontrol siden 1897; Kontrollen er skærpet ved Lov af 24. April 1903 (med tilhørende Bekjendtgørelser af 15. August og 1. Oktober s. A.), som give Myndighederne Ret til at lade uskadeliggjøre fersk og letsaltet Kjød og Slagteaffald af Hornkvæg, Faar, Geder, Svin og Heste, naar Kjødet ved Udførselskontrollen findes at være fordærvet eller at hidrøre fra selvdøde Dyr eller fra Slagtedy, hvis Kjød paa Grund af Sygdom eller stærk Afmagrethed hos Dyret ikke kan anses for tjenligt til Menneskeføde. — Som Følge af Mund- og Klovesyge i Stevns Herred var der fra 4. Februar til 5. September 1904 udstedt Forbud mod Udførsel fra Sjælland saavel til den øvrige Del af Indlandet som til Udlandet af levende Kvæg, Faar, Geder og Svin samt af dræbte, men endnu ikke slagtemæssigt behandlede Dyr af de nævnte Arter. Desuden var der foretaget en særlig, strængere Afspærring af de Egne, hvor Sygdommen havde vist sig.

Overfor Kvæg fra Udlandet:

Lov af 26. Marts 1898 angaaende Bekæmpelse af Tuberkulose hos Hornkvæget indeholder ogsaa Bestemmelser om Indførsel af levende Hornkvæg, hvilken Indførsel kun maa foregaa over bestemte af Landbrugsministeren fastsatte Steder. Loven er revideret i 1904 (5. Februar), dog uden væsentlige Forandringer i Indførselsbestemmelserne. I Henhold til denne Lov med tilhørende ministerielle Bekjendtgørelse maa Indførsel af levende Hornkvæg kun foregaa over Kjøbenhavn, Helsingør og Frederikshavn, og, hvis Dyrene ikke ere bestemte til Slagning, kun efter Karantæneophold og Tuberkulinprøve, med Tilbagevisning eller Slagtetvang for de reagerende Dyr. — I 1904 var der forøvrigt (ligesom i en Række tidligere Aar), af Hensyn til andre smitsomme Sygdomme end Tuberkulose, Forbud mod Indførsel af Drøvtyggere og Svin fra alle Lande undtagen Norge og Sverrig; Tilladelse er dog i nogle Tilfælde givet af Landbrugsministeriet til Indførsel af

Avlsdyr fra Lande, hvorfra Indførsel ellers er forbudt. Der er særlig indført engelsk (Yersey-) Kvæg samt enkelte Stkr. fra Tyskland, særlig Slesvig.

Mængden og Værdien af vor Udførsel af indenlandsk Hornkvæg, Faar og Svin i levende og slagtet Stand i de senere Aar ses af efterstaaende Tabel, der tillige indeholder en Mængdeopgjørelse for Gjennemsnittet af 1892—1896.*

(Se Tabel 6, Side 392.)

Af Kol. 10 i Tabel 6 ses det, at den samlede Export af levende og slagtet Kvæg (bortset dog fra de Biprodukter ved Slagtningen, der ikke ere Fødemidler) ialt har haft en Værdi af næsten 113 Mill. Kr. Heraf faldt ca. 85 Mill. Kr. paa Svineavlsexporten (Flæsk, Slagteriaffald etc.), ca. 27½ Mill. Kr. paa Hornkvægsexporten og kun ½ Mill. Kr. paa Exporten af Faar. Medregnes Huder og Skind, Uld og lignende Biprodukter, vil Exportandelen for Hornkvæg og Faar stige med en halv Snes Mill. Kr.

Udførselen fra Svineavlen var i 1904 langt større end nogensinde før, saavel indenfor den i Tabel 6 behandlede Aarrække, der gaar tilbage til 1892, som i alle forudgaende Aar. Paa Grund af en Forandring i den statistiske Gruppering ere forøvrigt Udførselstallene for Flæsk og for Slagteaffald i 1904 ikke ganske ensartede med Opgjørelsen for de tidligere Aar; før 1. Juli 1904 blev nemlig i Toldvæsenets Varelistes Hoveder af Svin henførte under Flæsk, medens de nu, ligesom forskellige andre Slagteriaffaldsprodukter, ere særskilt udsøndrede i Listerne. For første Halvdel af 1904 er der efter Skjøn foretaget et Fradrag ved Flæsk og et Tillæg ved Slagteriaffald, men et saadant Skjøn har ikke kunnet foretages overfor de tidligere Aar. Naar Tabel 6, Side 392, viser en Stigning i Flæskeexporten paa 24 Mill. Pd. fra 1903 til 1904, skulde dette altsaa være mindre end den faktiske

Tabel 6. Danmarks Udførsel til Udlandet af indenlandsk Hornkvæg, Faar og Svin i levende og slagtet Stand siden 1892.

	Antal eller Vægt									Værdi								
	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1892-96 (60nsst.)	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	
Udførsel af indenlandsk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Hornkvæg.....	90791	61919	46440	41138	40407	37549	35772	80067	98734	MILL. Kr.	MILL. Kr.	MILL. Kr.	MILL. Kr.	MILL. Kr.	MILL. Kr.	MILL. Kr.	MILL. Kr.	
Kalve.....	1214	1010	568	180	171	187	294	1093	1793	20.52	14.09	9.99	8.33	8.37	6.70	6.06	14.41	
Faar.....	936	924	392	76	2095	2469	2644	6250	6510	0.09	0.07	0.04	0.01	0.02	0.01	0.02	0.05	
Svin.....	35	48	3	18	6	4	16	186	95694	0.03	0.03	0.01	0.00	0.06	0.08	0.07	0.15	
Grise.....	20	54	40	36	4	142	1	3	7	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3	
Fleesk*).....	MILL. Pd.	MILL. Pd.	MILL. Pd.	MILL. Pd.	MILL. Pd.	MILL. Pd.	MILL. Pd.	MILL. Pd.	MILL. Pd.	80.25	74.77	69.48	59.03	57.87	53.68	48.63	53.61	
Kjød af Hornkvæg	185.4	161.4	139.9	117.5	124.4	144.1	117.8	120.0	98.1	6.99	7.40	9.49	7.39	8.56	9.79	7.07	2.39	
Kjød af Faar.....	25.2	23.3	29.8	24.3	28.3	33.1	24.8	9.9	12.5	0.51	0.38	0.51	0.31	0.39	0.47	0.22	0.37	
Slagteriaft. m. m. *)	1.8	0.9	1.1	0.7	0.9	1.0	0.5	0.8	12.5	4.50	5.02	6.83	4.13	4.02	3.61	3.05	1.42	
Slagteriaft. m. m. *)	30.3	16.7	16.7	12.4	13.4	14.4	12.2	8.0	112.89	102.36	96.35	79.50	79.29	74.34	65.12	72.41		
Ialt f. Svin o. Kvæg, levende og slagtet	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	112.89	102.36	96.35	79.50	79.29	74.34	65.12	72.41	

*) Som meddelt Side 391 er Tallene for Fleesk og Slagteaffald ikke opgjort paa samme Grundlag i 1904 som i de foreg. Aar.

Forøgelse af udført Bacon, medens omvendt Tallene for Slagteriaffald vise en for stor Stigning. Den virkelige Stigning for Flæsk kan formentlig regnes at udgøre henimod 30 Mill. Pd., hvilken Antagelse blandt andet støttes af følgende Opgjørelse over Andelsslakteriernes Slagting.

	Antal Svin	
	ialt	pr. Andelshaver
1904	1133421 Stkr.	16.2 Stkr.
1903	928850 —	13.8 —
1902	777232 —	11.8 —
1901	651261 —	10.0 —

Selv om man tager Hensyn til, at Andelshavernes Antal (ved Udgangen af 1904: ca. 70000) er forøget ret betydeligt i det sidste Aar, bliver der dog en Produktionsstigning i 1904 paa henimod 18 pCt., hvilket, overført paa den samlede Export, giver en Stigning paa 25 à 30 Mill. Pd. Herved maa det jo forøvrigt erindres, at hvis Hjemmeforbruget har været konstant, maa Procentstigningen snarere blive højere for Exporten end for Produktionen. Den engelske Statistik over indført Bacon (jfr. Tab. 7) viser ganske vist kun en Stigning paa 23 Mill. Pd. i Indførselen fra Danmark, men denne omfatter ogsaa svensk Bacon, omladet i Danmark, af hvilket der var noget mindre i 1904 end i 1903.

Den stærke Stigning i Udførselsmængden var imidlertid ledsaget af en betydelig Nedgang i Prisen; som Gjennemsnitspris for Flæskeudførselen er i 1904 regnet med 43.3 Øre pr. Pd., hvilket er ca. 4¹/₂ Øre mindre end i 1903*). En omtrent tilsvarende Nedgang viser Tabel 7 i den engelske Statistiks Importpris for dansk Bacon. — Prisfaldet repræsenterer en Værdinedgang paa ca. 8 Mill. Kr. foruden,

*) Exportprisen for Bacon i 1903 var anslaaet til 47.7 Øre pr. Pd.; men da Udførselstallene for 1904 tillige omfattede Hoveder m. m., er den i Statistikken anvendte Gjennemsnitspris for Flæsk i 1903, saavel som i tidligere Aar, sat noget lavere end Baconprisen (nemlig i 1903 til 46.3 Øre).

hvad der er tabt paa Slagteaffaldet. — Til Fremkaldelse af lavere Priser medvirkede en Forøgelse i Storbritanniens eget Svinehold og en stærk Stigning i Importen af kanadisk Flæsk. Derimod var der ligesom i 1903 Nedgang i Indførselen af Bacon fra de forenede Stater.

(Se Tabel 7, Side 395.)

En Oversigt over Bestemmelsesstederne for Danmarks Udførsel af Flæsk og Slagteaffald findes meddelt i Tabel 9, Side 399, sammen med Udførselen af levende og slagtet Kvæg. Fraregnet nogle ganske faa pCt. gaar hele vor Flæskeudførsel til England. Udførselen til England omfatter foruden Bacon godt 1 Mill. Pd. fersk Flæsk, en Del Skinker m. m. Der er en stigende Udførsel til Tyskland (Hamborg) af Flæsk, i 1904 ca. 4 Mill. Pd.; til Norge udføres godt 1 Mill. Pd., hvoraf en Fjerdedel er fersk Flæsk af ringe Kvalitet.

Af de mere detaljerede Oplysninger om Udførsel af Slagteaffald (for den langt overvejende Del hidrørende fra Svineslagterierne), hvilke foreligge fra 1. Juli 1904, skal følgende meddeles:

	Udførsel i sidste Halvaar af 1904				
	til Tysk- land	til Eng- land	til Norge	til andre Lande	Ialt
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Hoveder og Tær af Svin	0.30	6.33	0.05	0.01	6.69
Lever, Hjerter, Tunger m. m. (»Plucks«, »Hjerteslag«)	2.63	0.97	0.00	0.01	3.61
Tarme, Maver	4.26	0.32	0.01	0.26	4.85

Hovedparten af det til Brug som Næringsmidler bestemte Affald gaar altsaa nu til England; Udførselen til England af Hoveder o. l. er omtrent fordoblet i det sidste Par Aar, medens Udførselen til Tyskland af denne Vare

Tabel 7.

Indførsel af Bacon til Storbritanien og Irland fra Udlandet og fra britiske Besiddelser.

Indførselsmængde, angivet i Mill. Pd.

	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894
Indført fra											
Danmark	175.1	152.0	127.6	107.8	111.2	123.0	103.4	104.3	124.2	103.1	77.9
Amerikas forenede Stater	285.1	294.0	333.8	431.2	402.0	415.4	415.3	365.0	279.6	269.2	260.2
Kanada	84.3	67.6	47.0	40.5	53.8	46.1	54.5	29.5	46.4	27.3	25.9
Andre Lande	9.4	10.4	8.9	7.0	6.2	5.2	7.3	9.7	12.0	13.2	10.9
Tilsammen...	553.9	524.0	517.1	586.5	573.2	589.7	580.5	508.5	462.2	412.8	374.9
Aarlig Gjennemsnitsværdi, Øre pr. Pd.											
Danmark	47.0	51.3	53.4	54.5	49.8	43.4	47.4	47.7	40.7	44.1	50.5
Amerikas forenede Stater	39.5	45.5	44.8	38.9	33.7	28.5	28.0	26.6	26.4	30.9	35.4
Kanada	40.2	45.4	46.4	41.3	36.3	30.0	33.2	32.2	27.1	33.2	.....

er formindsket efter Kjødssynslovens Ikrafttræden. Derimod viser Tabellen S. 394 nederst, at det stadig lader sig gjøre at udføre en Del af de andre Organer til Tyskland. Udførselen af Tarme (hvilke ere undtagne fra de tyske Bestemmelser om Minimumsvægt) gaar næsten udelukkende til Tyskland. — Priserne vare nedadgaende i 1904 for de forskjellige Slags Varer. Forøvrigt er det stadig vanskeligt at tilvejebringe en paalidelig Værdiopgivelse, særlig for den sidste af de ovennævnte Vareposter. Prisopgivelserne for Tarme variere fra 70 til 10 Øre pr. Pd.; den tyske Statistiks Prisangivelse, til hvilken man tildels har støttet sig, var tidligere ca. 90 Øre, men er nu sat ned til 20 à 25 Øre pr. Pd. Den danske Udførselsværdi for 1903 og tidligere Aar har derfor været beregnet for højt.

Exporten af levende og slagtet Hornkvæg omfattede i 1904 90791 Stkr. Hornkvæg foruden 1214 Kalve og 25.1 Mill. Pd. Kjød, hvoraf 22.1 Mill. Pd. fersk. Tallene for 1903 vare henholdsvis 61919 Stkr., 1010 Stkr. og 23.3 Mill. Pd. Næsten alt det udførte levende Kvæg bliver strax slagtet i Udlandet, og man kan, efter hvad der foreligger, ansætte Gjennemsnitsvægten i 1904 af salgbart Kjød til henimod 500 Pd. pr. Stk. (undt. for Kalve), idet Udførselen i aldeles overvejende Grad bestaar af Køer og Ungkvæg (jfr. Side 405). For 1903 kan ligeledes regnes med en Gjennemsnitsvægt af knap 500 Pd., og man faar herefter en samlet Opgang for Vægten af salgbart Kjød i udført levende og slagtet Kvæg paa ca. 16 Mill. Pd. En tilsvarende Beregning for de forudgaende Aar er meddelt i følgende Oversigt:

1904	70	Mill. Pd. salgbart Kjød,		
1903	54	—	—	—
1902	52 ¹ / ₂	—	—	—
1901	44 ¹ / ₂	—	—	—
1900	48	—	—	—
1899	51	—	—	—
1898	42 ¹ / ₂	—	—	—
1897	47 ¹ / ₂	—	—	—

En Udførsel saa stor som i 1904 vil man i hvert Fald ikke kunne finde, uden man gaar tilbage til de Tider, da der udførtes Fedekvæg til England; i enkelte Aar, saaledes i 1883 og 1890, gik Udførselen den Gang op over 120000 Stkr. af en Gjennemsnitsvægt, der rimeligvis var ikke saa lidt større end den, der er regnet med for 1904 (Udførselen af slagtet Kvæg var ubetydelig før 1892). — De gennemsnitlige Priser vare lavere i 1904 end i 1903, saa at Værdistigningen ikke svarede til Mængdeforøgelsen. For det levende Kvæg er der dog kun regnet med en ganske ringe Nedgang. For Kjødet derimod har Prisen maattet sættes flere Øre lavere ($28\frac{1}{2}$ mod $32\frac{1}{2}$ Øre), hvad der dels skyldes den store Tilførsel, dels staar i Forbindelse med en Forskydning i Kvalitet, idet der i sidste Del af 1904 slagtedes mange ikke-fedede eller daarlig fedede Kreaturer af Frygt for Fodermangel. Forøvrigt vare Kjødpriserne i Tyskland særlig højt oppe i 1903. For levende og slagtet Hornkvæg tilsammen steg Værdien fra 21.6 Mill. Kr. i 1903 til 27.6 Mill. Kr. i 1904; for Kjød alene var der Nedgang i Værdien, trods den forøgede Mængde. — Udførselen fra Faareavlen er stegen fra $\frac{3}{4}$ til $1\frac{1}{4}$ Mill. Pd. Kjød (til England); af levende Faar udføres stadig kun nogle Hundrede Stkr.

At Udførselen har været særlig stor i den sidste Del af 1904 fremgaar af efterfølgende Tabel 8. Medens Udførselen i Oktober Kvartal i de tidligere Aar var betydelig under en Fjerdedel, udgjorde den Andel, der i 1904 faldt paa Aarets sidste Kvartal, mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{4}$ af hele Aarets Export, baade af Kvæg og af Kjød. Den særlig store Udførsel i Aarets sidste Del gik udelukkende til Tyskland; Tabellen viser nemlig, at Norge og England i sidste Halvaar kun modtog halvt saa meget som i første Halvaar.

(Se Tabel 8, Side 398.)

Tabel 9, Side 399, giver en Oversigt over Bestemelseslandene for Danmarks Udførsel i 1904 af levende og slagtet Hornkvæg, Faar og Svin. Tabellen indeholder tillige forskjellige Sammenligninger med de foregaaende

Tabel 8.

**Udførselen af dansk Hornkvæg i levende og slagtet
Stand fordelt paa Aarstiderne.**

	Hornkvæg (undt. Kalve)				Kalve 1904	Kjød af Hornkvæg, ikke fersk 1904	
	1904	1903	1902	1901			
	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Mill. Pd.	
Januar Kvartal	21675	15996	13176	11006	248	1.1	
April —	26941	19895	12438	13114	472	0.6	
Juli —	18581	13162	10090	7684	234	0.5	
Oktober —	23594	12866	10736	9334	260	0.9	
Ialt	90791	61919	46440	41138	1214	3.1	
Fersk Kjød af Hornkvæg							
	1904				1903	1902	1901
	Tysk-land	Eng-land	Norge	Ialt			
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Januar Kvartal	3.9	0.5	0.9	5.3	9.1	8.4	9.5
April —	4.2	0.7	0.8	5.7	5.5	8.3	6.1
Juli —	4.4	0.2	0.4	5.0	2.7	4.7	3.3
Oktober —	5.3	0.3	0.5	6.1	3.7	6.5	4.0
Ialt	17.8	1.7	2.6	22.1	21.0	27.9	22.9

Aar, navnlig for slagtet Hornkvæg, hvor Svingninger i Landefordelingen ere forholdsvis størst. Med Undtagelse af sidste Kolonne omhandler Tabellen kun den indenlandske Produktion, idet Gjenudførselen af fremmede Varer saavidt muligt overalt er udskilt; i Udførselslisterne over saltet Kjød og Flæsk, der i Transit passerer Kjøbenhavn, kan en saadan Udskillelse dog ikke altid foretages helt nøjagtigt. Kolonne 14 i Tabellen omhandler Transitten af fremmed Flæsk over Kjøbenhavn, navnlig

Tabel 9.

Danmarks Udførsel af indenlandsk Hornkvæg, Faar og Svin i levende og slagtet Stand samt Transit af fremmed Flæsk fordelt paa Bestemmelseslande.

(Af levende Svin udføres kun ganske enkelte.)

	Hornkvæg, indenlandsk												Faar, indenlandsk		Slagteaffald m. m., indenlandsk	Flæsk, indenlandsk		Transit af frem. Flæsk
	Kjød				Beregnet levende og slagtet Kvæg Mill. Pd.				Levende		Faar-kjød		1904	1903		1904	1903	
	1904	1903	1902	1901	1904	1903	1902	1901	1904	1903	1904	1903	1904	1903		1904	1903	
Udført til	Stkr.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Stkr.	Mill. Pd.	Stkr.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	
England.....	»	2.07	6.51	11.23	2.1	6.5	11.2	6.5	»	1.21	15.41	180.11	156.48	3.44				
Tyskland.....	91526	19.81	13.05	13.24	64.5	43.7	33.5	925	»	»	13.52	4.07	4.00	0.04				
Norge.....	»	3.13	3.60	4.97	3.1	3.6	5.0	4.2	»	0.04	0.19	0.70	0.65	0.61				
Sverrig.....	67	0.08	0.05	0.08	0.1	0.1	0.3	2	»	0.01	0.93	0.11	0.11	0.54				
Rusland.....	405	0.00	»	0.00	0.1	0.1	0.0	3	»	»	0.13	»	»	2.15				
Amerika.....	»	0.00	0.00	»	0.0	0.0	»	»	»	»	0.02	»	»	»				
Andre Lande.....	7	0.06	0.08	0.09	0.1	0.1	0.0	6	»	»	0.65	0.39	0.17	»				
Ialt.....	92005	25.15	23.29	29.61	70.0	54.1	44.5	936	1.26	30.25	185.98	161.42	6.78					

svensk Flæsk til England og amerikansk Flæsk til Sverrig og Rusland. Af anden — i Tabellen ikke indbefattet — Mellemandel over Kjøbenhavn kan nævnes amerikansk Oxekjød og islandsk Faarekjød, især til Sverrig og Norge.

(Se Tabel 9, Side 399.)

Tabel 9 viser, at vor Kjød- og Kvægudførsel snart er lige saa koncentreret paa Tyskland, som vor Mejeri- og Svineavlsexport paa England. I Følge Kl. 5 gik af de 70 Mill. Pd., der udgjør Totaludførselen af salgbart Kjød, 92 pCt. til Tyskland. Levende Kvæg gaar udelukkende til Tyskland, fraregnet nogle faa Hundrede Avlsdyr (til Rusland). Af Kjødudførselen tog Tyskland i 1904 78 pCt.; to Aar tidligere gik derimod 55 pCt. af Kjødexporten til England og Norge. Udførselen til sidstnævnte Lande er især Kjød af sekundære Kvaliteter. Da Priserne gik stærkt ned baade i England og navnlig i Christiania (blandt andet fordi der ogsaa i Norge fandt en Del nødtvungen Slagtning Sted) medførte dette en Forøgelse af Udførselen til Tyskland, især i sidste Del af 1904 (jfr. Tab. 8).

De vigtigste Afsendelsessteder for indenlandsk Hornkvæg samt for indenlandsk Flæsk og Kjød ere angivne i efterfølgende Tabel 10 og 11.

(Se Tabel 10, Side 401.)

Naar bortses fra magre Stude til Hvidding Landkarantæne, er al Kvægudførsel over Landgrænsen forbudt, og Kvæget maa derfor sendes pr. Skib til Pladser med autoriserede Karantæneanstalter. Afskibningen foregaar navnlig fra de to nær ved Grænsen liggende Pladser — fra Kolding til de østslesvigske Karantæner og fra Esbjerg med Hamborgerbaadene (Kreaturerne landsættes i Altona Karantæne). I de senere Aar er omtrent $\frac{2}{3}$ af den hele Udførsel gaaet over Kolding, medens Esbjerg tidligere havde det største Udførselstal. Af Ud-

Tabel 10.

Afsættelsesstederne for indenlandsk Hornkvæg.

Udførsel fra	Stort Hornkvæg					Kalve
	1904 1	1903 2	1902 3	1901 4	1900 5	1904 6
	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Kjøbenhavn	1357	3464	3235	3297	1334	56
Helsingør	»	»	»	»	66	»
Korsør	1467	3177	2900	»	»	»
Stege	40	»	»	»	»	»
Rønne	172	»	»	»	»	»
Gjedser	5955	2368	932	19	48	69
Nykjøbing F.	258	»	234	»	»	2
Nysted	»	»	»	»	22	»
Nakskov	1835	1226	824	931	904	6
Assens	»	»	»	922	1074	»
Faaborg	95	37	60	»	»	22
Nyborg	27	»	»	»	»	»
Odense	48	»	»	»	»	»
Svendborg	1012	367	688	391	57	96
Ærøskjøbing	48	80	30	48	149	»
Tilsammen fra Øerne...	12314	10719	8903	5608	3654	251
Aalborg	1162	1792	2803	2834	2169	1
Aarhus	2026	1286	3083	4305	5766	28
Esbjerg	13353	8950	7077	15476	16334	414
Fredericia	»	»	117	8	»	»
Frederikshavn	»	4	6	»	»	»
Horsens	18	»	58	»	»	»
Kolding	60537	38447	22966	11852	10191	520
Landgrænsen { Vedsted - { Hvidding }	1381	721	1427	1055	2293	»
Tilsammen for Jylland...	78477	51200	37537	35530	36753	963
Hele Landet...	90791	61919	46440	41138	40407	1214

Tabel 11.

Udførselsstederne (efter Tolddistrikter) for indenlandsk Kjød og Flæsk.

Anm. I Tallene for 1904 er der ved Flæsk foretaget et skjønsmæssigt Fradrag for Hoveder af Svin i første Halvaar og et tilsvarende Tillæg ved Slagteriaffald. I 1903 er Hoveder af Svin regnet under Flæsk.

	Flæsk		Kjød af Hornkvæg		Slagteriaffald m. m. Kjød af andre Dyr*)	
	1904 1	1903 2	1904 3	1903 4	1904 5	1903 6
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Kjøbenhavn.....	24.159	19.713	1.226	1.362	12.133	7.426
Helsingør.....	0.020	0.024	0.035	0.047	>	0.002
Korsør.....	0.063	0.076	0.102	0.295	0.015	0.308
Gjedser.....	0.118	0.005	4.217	0.441	0.178	0.170
Nykjøbing F.....	0.078	0.128	>	>	>	>
Nakskov.....	0.885	0.995	>	>	0.374	0.034
Odense.....	3.976	3.686	>	>	0.155	0.092
Svendborg.....	0.821	0.442	>	>	0.103	0.058
Aalborg.....	2.572	4.844	0.144	0.178	5.173	0.875
Aarhus.....	1.198	1.095	>	>	3.650	2.939
Esbjerg.....	149.712	127.228	2.383	5.958	5.700	3.622
Frederikshavn.....	1.119	1.204	2.710	3.513	0.170	0.076
Horsens.....	>	>	>	>	>	0.070
Kolding (med Taps) .	0.027	0.002	0.106	0.105	0.300	0.005
Randers.....	0.284	0.655	0.002	>	0.410	0.071
Vejle.....	>	0.005	0.083	>	0.424	>
Andre eller uangivne Steder.....	0.000	>	0.001	0.003	0.404	0.002
Landgrænsen (undt. Taps):						
Ribe (Vedsted)....	0.187	0.333	0.095	0.224	0.728	0.411
Vamdrup.....	0.165	0.986	14.047	11.165	0.333	0.498
Hele Landet... ..	185.384	161.421	25.151	23.291	30.250	16.659

*) Heri ikke indbefattet Faare-, Bede- og Lammekjød, hvoraf der udførtes i Mill. Pd. i henholdsvis 1904 og 1903: Fersk Faarekjød fra Esbjerg 1.209 og 0.698 og fra Frederikshavn 0.039 og 0.069; saltet eller røget Faarekjød fra Kjøbenhavn 0.015 i 1904 og fra Esbjerg 0.070 i 1903.

førselen til Hvidding i 1904, ialt 1381 Stkr., faldt 1034 Stkr. paa Foraars- og 347 Stkr. paa Efteraarssæsonen; i Foraaret 1905 skulde det altsaa være tilladt at indføre noget over 850 Stkr.

Tabel 11 Kol. 1 viser, at i 1904 foregik 81 pCt. af Flæskeexporten over Eshjerg, 13 pCt. over Kjøbenhavn og altsaa kun 6 pCt. over samtlige andre Tolddistrikter. Af Oxekjød gik Hovedparten med Vamdrupbanen og Gjedserfærgen til Tyskland; derefter finder man den største Udførsel over Frederikshavn (især til Norge) og over Eshjerg (især til England*). Udførselen over Kjøbenhavn bestaar mest af ikke-fersk Oxekjød (især til Hamborg). Udførselen af Slagteriaffald m. m. er noget mere spredt over forskellige, navnlig jyske Byer; disse Varer — Hoveder o. l. af Svin, der især gaar til England, »Plucks« d. e. de i Sammenhæng udskaarne indvendige Organer (Hjærte, Lever, Tunge etc.), hvilke navnlig gaa til Tyskland, samt endelig Udførselen fra Tarmrenserier, der ligeledes især gaar til Tyskland — kræve altsaa ikke Jernbanetransport, saaledes som Kjødet, men kunne afskibes med de Skibe, der gaa i regelmæssig Fart paa de nævnte Byer. — Stigningen fra 1903 til 1904 for denne Varegruppe er ved nogle af Toldstederne en Følge af den foran omtalte Forandring i den statistiske Gruppering.

Indførselen til Danmark af Kvæg, Kjød, Flæsk o. l. har ligesaa lidt i 1903 som i tidligere Aar været af større Betydning ved nogen enkelt af disse Poster. Den samlede Indførselsværdi for dem alle er i Tabel 1, Side 369, Kol. 3 og 4, opgjort til 4.1 Mill. Kr. i 1904 mod 3.9 Mill. Kr. i 1903, heri dog ikke medregnet den store Import af Slagteriprodukterne Fedt og Oleomargarin (især til Margarinefabrikation). — Indførselsmængden (i Specialhandelen) under hver enkelt Post i 1904 og 1903 ses af

---

*) Den Del af Udførselen fra Exportslagterierne i Eshjerg, der gaar over Landgrænsen til Tyskland, er i Tabellen regnet under Udførselen fra Vamdrup (eventuelt Vedsted).

Kol. 13 og 14 i Tabel II, Side 365, hvoraf det fremgaar, at der er Nedgang for Flæsk, men Opgang for Kvæg og Kjød. Der indførtes 4235 Stkr. Hornkvæg foruden 1259 Kalve fra Sverrig, næsten altsammen Slagtekvæg til Kjøbenhavn (i 1903 henh. 3341 og 918), endvidere 408 Stkr. (Jerseykvæg) fra England (over Frederikshavn) mod 636 Stkr. i 1903 og endelig 29 Stkr. Avlsdyr fra Slesvig (mod 13 Stkr. i 1903).

I Tilslutning til den foran meddelte Opgjørelse over Kjødudførselen efter dansk Statistik, skal anføres nedenstaaende Data, der ere uddragne af den tyske Indførselsstatistik; tilsvarende Oplysninger for Englands Vedkommende findes i Artiklen for ifjor, Side 431. De to Oversigter vise den højst forskjellige Stilling, som den danske Kvægexport i levende og slagtet Stand indtager paa de to Markeder i Sammenligning med Konkurrenterne. I Tyskland udgjør Importen af Kjød og Kvæg fra Danmark, trods alle Hindringer, en forholdsvis betydelig Andel af Forsyningen. I England har Importen af dansk Kjød i en Række af Aar, forholdsvis set, været ganske forsvindende. Selv naar den har været størst, som i 1902, har den kun udgjort mellem een og to Procent af Englands samlede Kjød- og Kvægindførsel fra Udlandet og Kolonierne.

Tysklands Indførsel af levende Kvæg (bortset fra Kalve under 6 Uger) og af Oxekjød i 1904 samt af Svin fremgaar af Oversigten Side 405. Kvægindførselen fra »andre Lande« kommer næsten udelukkende fra Sveits, Kjødindførselen fra Holland (fersk Kjød) og de forenede Stater (ikke-fersk Kjød), Svineindførselen fra Rusland.

(Se Oversigten Side 405.)

Indførselen af Hornkvæg og Kjød af Hornkvæg til sammen i 1904 kan herefter anslaaes til henimod 380000 Stkr., hvoraf ca. 120000 Stkr. eller henimod $\frac{1}{3}$ kom fra Danmark; i 1903 var Totalindførselen ca. 10000 Stkr. højere end i 1904, men Indførselen fra Danmark ca. 35000 Stkr. mindre. Forøvrigt er den danske Andel,

Indførsel til Tyskland i 1904.

	Ialt.	Fra Danmark.	Fra Østrig- Ungarn.	Fra andre Lande.
	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Køer	108406	44619	54695	9092
Tyre	9508	4175	5213	120
Stude	92263	2736	89461	66
Ungkvæg indtil 2 $\frac{1}{2}$ Aar .	95837	38683	52909	4245
Tilsammen...	306014	90213	202278	13523
Svin	68732	»	122	68610
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Oxekjød, fersk	27.77	14.55	0.61	12.58
— ikke fersk	8.02	1.20	0.00	6.82

Anm. Endvidere indførtes i 1904 9.8 Mill. Pd. fersk Flæsk o. l. (mod 38.2 Mill. Pd. i 1902), heraf intet fra Danmark; 7.1 Mill. Pd. ikke fersk Flæsk og Skinker (mod 24.7 Mill. Pd. i 1902), 3.9 Mill. Pd. fra de forenede Stater, næsten intet fra Danmark; endelig Slagteri-affald o. l. (»Schweinefleisch«) 4.7 Mill. Pd. (mod 13.7 Mill. Pd. i 1902), 3.8 Mill. Pd. fra Danmark. — Tallene angive kun det tyske Toldterritoriums Indførsel; ret betydelige Mængder af Flæsk og Kjød fra Danmark til Hamborgs Frihavn (Skibsforsyning m. v.) ere derfor ikke medregnede. Ogsaa for Kvægets Vedkommende maa den tyske Statistik vise mindre Tal end den danske paa Grund af Tilbagevisningerne i Karantænerne.

regnet efter Kjødvægt eller Pengeværdi, mindre end den beregnede Andel efter Stykketal, fordi Danmark, som Tabellen viser, udfører forholdsvis faa af stort Kvæg. Af Stude over 2 $\frac{1}{2}$ Aar udføres saaledes kun 2 à 3000 Stkr. Det er dog muligt, at der fedes en hel Del flere Stude til Export, men at disse udføres i slagtet Tilstand. Antallet af Stude er mindre nu end før, i 1898 var det 4425; i 1895, altsaa før Oprettelsen af Karantænerne og de andre Spærringsforanstaltninger, var der følgende Fordeling: af ialt 117139 Stkr. Kvæg fra Danmark var 13122 Stude, 5584 Tyre, 51210 Køer og 47223 Ungkvæg (heri magert Kvæg til Marskfødning, hvilken Udførsel nu omtrent er ophørt).

En Oversigt over Indførselen — ialt samt særskilt fra Danmark — til Tyskland af Hornkvæg og Oxekjød

(fersk, saltet og røget) er meddelt i nedenstaaende Tabel for Aarene 1895—1904; for 1895—96 haves ikke Oplysning om Kjødindførselen, som dog ikke den Gang kan have været af videre Betydning; ligeledes er udeladt Daasekjød, af hvilket der før 1900 indførtes nogle Mill. Pd. fra Amerika. — Af Totalindførselen af Hornkvæg har gennem hele den i Tabellen betragtede Periode omkring en Trediedel været stort Hornkvæg, d. e. Stude og Tyre over $2\frac{1}{2}$ Aar (dette gælder, som foran nævnt, dog ikke om den fra Danmark indførte Andel).

Indførsel til Tyskland.

	Ialt		Heraf fra Danmark	
	Kvæg	Kjød	Kvæg	Kjød
	Stkr.	Mill. Pd.	Stkr.	Mill. Pd.
1904.....	306014	35.8	90200	15.8
1903.....	327300	30.2	61900	12.7
1902.....	296900	34.7	46700	13.4
1901.....	217000	34.1	41700	13.7
1900.....	200300	37.0	42600	16.7
1899.....	185100	44.9	36500	23.1
1898.....	167800	35.2	37700	17.8
1897.....	203000	14.2	83300	4.6
1896.....	208100	—	91600	—
1895.....	271900	—	117100	—

Tabellen viser, at Indførselen (Kjød og Kvæg under eet), der midt i 1890erne udgjorde ca. 290000 Stkr., og som kort efter gik stærkt ned under den delvise Spærring overfor det danske Kvæg, er forøget meget betydelig i de sidste tre Aar, hvor den har været større end tidligere; i 1904 og 1903 kan den anslaaes til 380 à 390000 Stkr. for levende og slagtet Kvæg under eet. Stigningen faldt i nogle Aar udelukkende paa levende Kvæg, medens der var Nedgang i Kjødimporten; i 1904 derimod var

der Nedgang for Kvæg og Opgang for Kjød. Dette hænger sammen med, at Indførselen har forskudt sig i det sidstforløbne Aar fra Østrig-Ungarn (i 1904 og 1903 henh. 202300 og 248400 Stkr.) over paa Danmark. Østrig-Ungarn leverer nemlig næsten udelukkende levende Kvæg, medens Danmarks Udførsel for en stor Del ($\frac{1}{3}$ à $\frac{1}{4}$ i 1904, Halvdelen i 1899—1900 gnstl.) foregaar i slagtet Tilstand paa Grund af Tolden og de andre Hindringer overfor det levende Kvæg.

Smør — Æg.

Den samlede Opgjørelse over Udførselen af Smør, der overfor Toldvæsenet ved Udførselen er angivet at være indenlandsk Vare, udgjorde i 1904 163.1 Mill. Pd., nemlig 159.3 Mill. Pd. i alm. og 3.8 Mill. Pd. i hermet. Emballage. En tilsvarende Opgjørelse over Omfanget af den danske Smørexport siden 1880 er meddelt i nedestaaende Oversigt, der tillige indeholder en Fortegnelse over de i Statistikken benyttede aarlige Gjennemsnitspriser for Smør i almindelig Emballage i Øre pr. Pd. — Ved Betragtningen af Oversigtens Tal bør man have i Erindring, at der i Danmark ved Periodens Begyndelse kun blev forbrugt 2 à 3 Mill. Pd. fremmed Smør, medens der i 1904 forbruges ca. 12 Mill. Pd. Smør fra Udlandet og 49 Mill. Pd. Margarine.

	Mill. Pd.	Øre pr. Pd.		Mill. Pd.	Øre pr. Pd.
1904	163.1	92.4	1891	87.0	93.5
1903	160.3	94.3	1890	85.0	87.0
1902	139.5	96.1	1889	67.2	92.0
1901	133.7	98.4	1888	58.2	84.0
1900	122.5	96.9	1887	47.1	84.5
1899	122.4	96.7	1886	39.8	82.5
1898	121.4	89.0	1885	35.0	85.5
1897	106.1	90.4	1884	33.1	95.3
1896	101.5	91.0	1883	33.9	94.5
1895	104.8	88.0	1882	27.9	99.1
1894	109.9	85.0	1881	24.1	100.0
1893	93.6	93.0	1880	24.8	104.0
1892	85.4	95.5			

I hele dette lange Tidsrum er 1903 det Aar, der viser den største Stigning i Smørexporten, nemlig næsten 21 Mill. Pd., og dog bragte Aaret 1904 Udførselen omtrent 3 Mill. Pd. endnu højere i Vejret. Hele Stigningen i 1904 falder paa Aarets første Halvdel, som det fremgaar af Tabellen Side 409 (mellemste Afsnit); i sidste Halvdel er der en Nedgang paa 1 à $1\frac{1}{2}$ Mill. Pd. I denne Del af Aaret kunde man forøvrigt have haft Grund til at vente en endnu større Nedgang i Udførselen, sammenlignet med 1903, som Følge af den store Forskjel, der var mellem de to Aar med Hensyn til Græsnings- og Foderforholdene.

Værdien for vor Udførsel af Smør er i 1904 anslaaet til 151.6 Mill. Kr.; i 1903 var Værdien beregnet til 152.0 Mill. Kr., saa at der trods Opgangen i Mængde var nogen Nedgang i Værdien. Der er regnet med en gennemsnitlig Prisnedgang paa henimod 2 Øre pr. Pd. Nedgangen var størst i Aarets 2det og 4de Kvartal. Som Grund til Nedgangen er af Statskonsulent Harald Faber angivet dels de trykkede industrielle Forhold i England, hvilke have fremkaldt en større Arbejdsløshed end sædvanlig, dels de store Smørtillførseler fra Australien, hvor der efter en lang og ødelæggende Tørkeperiode i det sidste Par Aar har været en betydelig Opgang i Kvægavlsproduktionen. Det tjente til Modvægt mod Prisnedgangen, navnlig i 3die Kvartal, at Sommertørken hæmmede ogsaa de andre Landes Smørudførsel til England; de i Tabellen Side 414 anførte Indførselstal pr. Maaned for England i 1904 ere næsten uden Undtagelse lavere i Aarets sidste Halvdel end de tilsvarende Tal for 1903 for de europæiske Landes Vedkommende. Endvidere bidrog det, ifølge Udtalelser fra de Handlendes Side (i Handelsberetningen o. a. Steder), til at holde igjen mod Prisfaldet, at der kunde sendes en ikke ubetydelig Mængde Smør til Tyskland (jfr. nedenfor).

Efterfølgende Tabel 12 indeholder en Oversigt over Udførselsmængden og Prisen for Smør (indenlandsk og fremmed) i de forskjellige Kvartaler af 1904 og en Række

Tabel 12.

**Priser og Udførselsmængder for Smør,
opgjort efter Kvartaler.**

Kvartal	Pris for dansk Smør, gennemsnitlig pr. Pd.						
	1904 1	1903 2	1902 3	1901 4	1900 5	1899 6	1898 7
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Januar	96.4	96.9	96.9	101.7	94.7	95.7	92.5
April	82.5	88.8	92.7	90.0	88.4	83.9	79.0
Juli	91.5	88.3	91.5	94.4	97.6	97.2	82.3
Oktober	98.3	100.8	101.7	104.3	103.1	105.7	101.0
Hele Aaret...	92.2	93.7	95.7	97.6	95.9	95.6	88.7
	Udførselsmængde af dansk Smør						
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Januar	41.6	41.7	35.1	31.1	31.6	29.7	27.0
April	47.3	43.1	38.4	36.3	34.6	36.3	33.2
Juli	37.7	39.1	34.0	34.5	29.4	30.4	33.9
Oktober	36.5	36.4	32.0	31.8	26.9	26.0	27.3
Hele Aaret...	163.1	160.3	139.5	133.7	122.5	122.4	121.4
	Gjenudførsel over Danmark af fremmed Smør						
Januar	7.7	7.1	8.7	6.8	6.1	4.5	5.7
April	8.0	9.8	9.9	10.1	7.3	5.1	6.5
Juli	9.2	13.1	8.9	11.1	8.4	5.7	6.4
Oktober	7.8	7.6	6.1	8.8	8.7	5.9	5.2
Hele Aaret...	32.7	37.6	33.6	36.8	30.5	21.2	23.8

forudgaaende Aar. Til Prissammenligningen er benyttet de samvirkende Landboforeningers (fra Maj 1903 Mejeriudvalgets) Smørprisstatistik.

(Se Tabel 12, Side 409.)

Af Tabel 12 ses det, at man skal tilbage til 1898, før man kommer til et Aar, der har en lavere Gjennemsnitspris for Smør end 1904. I Forhold til Aarstiden vare Priserne lavest i April og Oktober Kvartaler.

Indførselen af fremmed Smør til Forbrug i Danmark har, saa vidt det kan opgjøres, haft omtrent samme Størrelse i 1904 som i 1903 og er i begge Aarene anslaaet til $11\frac{1}{2}$ à 12 Mill. Pd.; Værdien i 1904 var ca. 9.1 Mill. Kr.; Overskudsudførselen altsaa 142.5 Mill. Kr. mod 142.6 Mill. Kr. i 1903. — Af Margarine blev der i 1904 (Finansaaret) forbrugt 49.2 Mill. Pd., hvoraf 5.6 Mill. Pd. var indført fra Udlandet, Resten — ca. ni Tiendedele — var fabrikeret herhjemme i Landet, for Størstedelen dog af udenlandske Raastoffer. Den aarlige Stigning i Margarineforbruget har siden 1900 (hvor Forbruget var 43.1 Mill. Pd.) udgjort 1 à 2 Mill. Pd., medens Førøgelsen i flere af Aarene forud for 1900 jævnlig var oppe paa 4 à 5 Mill. Pd.

Det her i Landet forbrugte fremmede Smør udgjør kun $\frac{1}{3}$ à $\frac{1}{4}$ af hele den Smørmængde, der føres til Danmark fra Udlandet. I 1904 indførtes 44 Mill. Pd., nemlig 26.2 fra Rusland (Sibirien og Finland), 17.0 fra Sverrig, 0.4 fra Nordamerika, 0.2 fra Mellemeuropa. Heraf blev $32\frac{1}{2}$ Mill. Pd. (hvoriblandt næsten alt det svenske Smør) gjenudført. Forøvrigt var Gjenudførselen i 1904 — som Tabel 12 udviser — mindre end i de tre forudgaaende Aar. Om Bestemmelseslandene for det gjenudførte Smør jfr. Tabel 13.

Tabel 13, Side 412, angiver Udførselen fra Danmark til de forskjellige fremmede Lande af Smør

i 1904, sammenlignet med de to forudgaaende Aar. Tabellen omfatter foruden Udførselen af indenlandske Varer, saavel i almindelig som i hermetisk Emballage, tillige Transitudførselen af fremmed Smør. Ved Transitten skjælnes i Tabellen mellem de Varer, der have været klarerede til Indgang i Landet, forinden de — tildels efter Sortering eller anden merkantil Behandling — atter udføres, og de Smørforsendelser, der simpelthen omlades i danske Havne (Kjøbenhavn og Frederikshavn).

(Se Tabel 13, Side 412.)

Kol. 1 i Tabel 13 udviser, at 156.0 Mill. Pd. af Exporten af dansk Smør i almindelig Emballage i 1904 gik til England, Resten — 3.2 Mill. Pd. — næsten udelukkende til Tyskland. Det hermetisk pakkede Smør, der dels udføres til Skibsforsyning, dels er bestemt for fjerntliggende Lande, udføres over Hamborg og i noget mindre Grad over England; direkte til oversøiske Pladser udføres kun meget lidt. — Fordelingen mellem Landene af det hermetiske Smør er hvert Aar omtrent den samme; derimod var den Andel af dansk Smør i almindelig Emballage, der i 1903 og tidligere Aar gik til Tyskland, ganske ubetydelig. Ogsaa i det over Danmark til Tyskland udførte fremmede Smør var der i 1904 en stærk Stigning, men forøvrigt har sidstnævnte Omsætning i en Række af Aar haft en ret betydelig Størrelse. En Del af Udførselen til Tyskland gaar til Hamborgs Frihavn, dog mest af det fremmede Smør; det danske Smør synes næsten alt sammen at være gaaet til det tyske Toldterritorium til Konsum i Landet selv.

Tyskland frembringer nemlig langt fra nok af Landbrugsprodukter til sin stærkt stigende Befolkningmængde. Det har i mange Aar været kornindførende; ogsaa animalske Næringsmidler maa nu hentes fra Udlandet, ihvorvel Told og andre Indførselshindringer af forskjellig Art virker stærkt hæmmende paa Importen. For Tiden er det især Smørforbruget, der udvider sig ud over Produktionen. Tyskland har nu et stort Indførselsoverskud af

Tabel 13.
Udførselen fra Danmark af Smør, fordelt efter Bestemmelseslande, i Mill. Pd.

Bestemmelseslande	Indenlandsk Smør				Fremmed Smør				Totaludførsel (dansk + fremmed Smør)			
	i alm. Emballage		i hermetisk Emballage		slemdf. efter forudg. Indbæretning		udført efter Om-Inddanning		1904	1903	1902	
	1904	1903	1902	1904	1903	1904	1903	1904	1903	1902		
England	Mill. Pd. 156.01	Mill. Pd. 155.95	Mill. Pd. 134.89	Mill. Pd. 1.10	Mill. Pd. 1.32	Mill. Pd. 18.46	Mill. Pd. 27.04	Mill. Pd. 2.89	Mill. Pd. 3.66	Mill. Pd. 177.96	Mill. Pd. 187.97	Mill. Pd. 166.70
Hamborg	0.29	0.01	0.16	2.38	2.17	5.09	4.21	»	»	7.76	6.39	4.77
Øvr. Tyskland	2.79	0.48	0.31	0.02	0.05	5.62	2.29	0.64	0.05	9.07	2.87	0.99
Norge	0.12	0.08	0.07	0.00	»	0.12	0.08	0.00	0.03	0.24	0.19	0.11
Sverrig	0.01	»	0.12	0.01	»	0.33	0.22	0.02	0.00	0.37	0.22	0.35
Rusland	»	»	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	»	»	0.01	0.00	0.06
Belgien	0.01	0.00	0.01	0.04	0.05	0.00	0.02	»	»	0.05	0.07	0.06
Ostasien	»	»	»	0.05	0.10	»	»	»	»	0.05	0.10	0.09
Nordlige Blande	0.02	0.03	0.03	0.00	»	»	»	»	»	0.02	0.03	0.03
Andre Steder	0.00	0.01	0.01	0.21	0.01	0.01	»	»	0.00	0.22	0.02	0.02
Ialt	159.25	156.56	135.10	3.81	3.70	29.64	33.86	3.05	3.74	195.75	197.86	173.18

Smør i Stedet for det tidligere Udførselsoverskud; dette fremgaar af følgende Oversigt, angivet i Mill. Pd.:

	Indførsel.	Udførsel.		Indførsel.	Udførsel.
1904.	66.8	1.8	1895.....	13.8	13.3
1903.....	46.8	2.5	1890.....	17.8	14.1
1902.....	31.7	4.4	1885.....	8.5	28.1
1900.....	33.3	5.1			

Indførselen til Tyskland i 1904 kom fra følgende Lande:

Danmark	10.9	Mill. Pd.
Holland	20.0	—
Rusland	23.4	—
Finland	0.3	—
Østerrig-Ungarn.....	8.4	—
Nordamerika.....	1.4	—
Andre Lande	2.4	—

Ialt... 66.8 Mill. Pd.

De Lande, hvorfra Tyskland indfører Smør, leverer for største Delen et Produkt, der staar tilbage for det danske. Den danske Udførsel foregik hovedsagelig paa Tider, hvor Priserne i England slappedes, nemlig især i April og Oktober Kvartaler. Paa Grund af Udførselen til Hamborgs Frihavn afviger den tyske Statistiks Tal fra det danske samlede Udførselstal i Tabel 13 (Kol. 10).

Med Hensyn til Englands Totalindførsel af Smør henvises til Tabellen Side 67 i Professor B. Bøggilds Afhandling; denne Tabel viser, at Englands Indførsel fra Udlandet og Kolonierne i 1904 udgjorde 431 Mill. Pd., hvoraf de 40.3 pCt. kom fra Danmark (heri dog ogsaa en Del svensk og russisk Smør); i 1899 indførtes 344 Mill. Pd., hvoraf 42.2 pCt. fra Danmark. Tabellen omfatter England som Helhed (Storbritanien og Irland), men ikke, hvad vi specielt forstaar ved det engelske Marked. Om Tilførselen af irsk Smør til dette Marked kan der ingen Opgjørelse fremskaffes. — Tabellen Side 67 viser ligesom den danske Statistik en betydelig Nedgang fra

1903 til 1904 i Indførselen fra Danmark, men som Tabel 13 viser, hidrører dette udelukkende fra formindsket Transitomsætning med fremmed Smør over Danmark, idet denne Omsætning dels i og for sig var mindre i 1904 end i 1903, dels i større Omfang end før er gaaet til Tyskland.

Den mest iøjnefaldende Forandring, som den engelske Indførsel iøvrigt udviser, er den stærke Stigning for det australske Smør; i 1904 var denne Indførsel 78 Mill. Pd. mod 24 Mill. Pd. i 1902. Importen fra Australien foregaar hovedsagelig i Vintermaanederne; i nogle af Sommermaanederne hører den næsten op. Den australske Konkurrence kommer derved især til at gjøre sig gjældende i nogle af de Maaneder, hvor der ellers plejer at være høje Smørpriser; men paa den anden Side er det en Fordel for den danske Udførsel — der fordeler sig forholdsvis jævnt over hele Aaret — at den australske Tilførsel er paa sit laveste paa den Tid, de andre Landes Export kulminerer. Nedenstaaende Oversigt viser Englands Smørindførsel fra de forskellige Lande fordelt paa Aarets Maaneder to og to.

Indførsel af Smør til Storbritanien og Irland i 1904

i Tusind Cwt. (Cwt. = 101.6 Pd.)

Maaneder	Danmark	Australien	Rusland	Sverrig	Holland	Frankrig	Kanada	Andre Lande	Ialt
Januar—Februar	278	249	22	41	37	58	5	43	733
Marts—April	319	183	61	35	44	54	6	71	773
Maj—Juni	337	105	91	36	62	76	18	36	761
Juli—August	293	25	146	36	49	71	95	24	739
September—Oktober . . .	223	34	61	30	35	64	113	36	596
November—December . .	260	180	24	29	25	48	32	41	639
Hele Aaret	1710	776	405	207	252	371	269	251	4241

Danmarks Omsætning med Udlandet af Æg i 1904 og det forudgaaende Femaar har haft den i efterfølgende Oversigt angivne Størrelse:

	Udførsel af indenlandske Æg.		Indklarering af fremmede Æg ÷ Gjenudførsel.		Overskudsudførsel.		Transit (Omladning + Gjenudf. af indklar. Æg).
	Mill. Snese	Mill. Kr.	Mill. Snese	Mill. Kr.	Mill. Snese	Mill. Kr.	Mill. Snese
1904	21.41	25.15	3.59	3.19	17.82	21.06	0.93
1903	23.24	27.43	3.27	2.78	19.97	24.65	0.61
1902	21.53	24.07	2.45	2.25	19.08	21.82	0.31
1901	19.01	21.26	2.02	1.74	16.99	19.52	0.16
1900	16.61	18.11	1.79	1.52	14.82	16.59	0.08
1899	15.06	16.66	1.25	1.09	13.81	15.57	0.09

Udførselen af danske Æg, der i 1880 udgjorde ca. 2 Mill. Snese, steg lidt efter lidt i Løbet af de næste 15 Aar med tilsammen $5\frac{1}{2}$ Mill. Snese; efter Midten af Halvfemsjerne tog Stigningen stærkere Fart, idet den har udgjort 1 à 2 Mill. Snese i hvert af Aarene indtil 1903. Det første Aar efter 1895, der viser Nedgang i Ægudførselen, er 1904, hvor der ifølge Oversigten ovenfor var en Formindskelse paa 1.8 Mill. Snese. Den engelske Statistik viser en ganske tilsvarende Nedgang i Indførselen af danske Æg*). Det er altsaa sikkert nok, at Udførselen er bleven formindsket i det sidstforløbne Aar, skjøndt det er paafaldende, at denne Tilbagegang kommer netop nu, hvor Priserne i de nærmest forudgaaende Aar have været stigende. Der er henpeget paa flere forskellige Forhold som Aarsager til Nedgangen; bl. a. angives det, at der hos et ikke ubetydeligt Antal Landmænd i nogle Aar har været en Tendens til at anskaffe sig særlig store Hønsehold, men at disse i den seneste Tid atter indskrænkes ned mod det tidligere Antal Høns. Tilbage-

*) Det engelske Indførselstal for Æg fra Danmark er 1.5 Mill. Snese lavere i 1904 end i 1903, men omfatter af udenlandske Æg, omladede over Danmark, ca. $\frac{1}{3}$ Mill. Snese mere i 1904 end i Aaret forud.

gangen i Ægproduktionen skulde efter dette altsaa have sin Grund i, at Hønsavlen paa nogle Omraader har tabt i Intensitet, men ikke deri, at den i og for sig er mindre udbredt end før. Hvorvidt dette er den rigtige Sammenhæng, kan imidlertid ikke undersøges ud fra de statistiske Opgjørelser, der haves til Raadighed.

Indførselen af fremmede Æg, bortset fra Omladning og efter Fradrag af Gjenudførsel, var ifølge Oversigten Side 415 3.6 Mill. Snese i 1904, og er i de sidste fem Aar stegen med $2\frac{1}{3}$ Mill. Snese. Ifølge Toldlisterne bliver kun 0.1 Mill. Snese gjenudførte, men da mange af de fremmede Æg tages paa Lager og pickles, er det senere hen ved eventuel Gjenudførsel ikke altid muligt at faa dem udskilte i Statistikken som fremmede Æg. En Del af det i Oversigtens første Kolonne opførte Udførselskvantum er derfor rimeligvis af fremmed Oprindelse. En væsentlig Indvirkning paa Bevægelsen fra Aar til Aar i Exporttallene vil dog næppe fremkaldes herved under normale Forhold i Ægom sætningen.

Bestemmelsen af Gjennemsnitsværdien for Ægudførselen i 1904 har voldt særlige Vanskeligheder, da de fremkomne Data vare modstridende. Det hævdes fra Andelsselskabernes Side, at Prisen i Gjennemsnit var mindst et Par Øre højere pr. Snese end Aaret forud.

Fjerkræavlen er her til Lands ensidig rettet paa Ægproduktionen, i hvert Fald saa vidt vedrører Exporten. Udførselen af Fjerkræ og Kjød af Fjerkræ er ubetydelig og mindre end Indførselen.

Udførselen af Æg gaar — ligesom af Smør og Flæsk — paa en ringe Del nær til England; til Sverrig udførtes (af danske og fremmede Æg) 0.27 Mill. Snese, til Norge 0.09 Millioner Snese og til andre Lande en Del mindre Partier. Størst Interesse har i flere Henseender Ægom-

sætningen med Sverrig, der i de sidste fem Aar har haft følgende Størrelse:

	Æg i Millioner Snese fra og til Danmark		
	udført til Sverrig.	indført fra Sverrig.	Overskuds- udførsel.
1904	0.271	0.809	÷ 0.538
1903	0.220	0.592	÷ 0.372
1902	0.548	0.371	0.177
1901	0.866	0.183	0.673
1900	0.793	0.114	0.679

Sverrig sender altsaa nu betydelig flere Æg til Danmark end Danmark til Sverrig. I Sverrig er nemlig Ægproduktionen i rask Fremgang, og Forbruget af russiske Æg er desuden voxet i de senere Aar. De svenske Æg, der indføres til Danmark, gaa for største Delen videre til England.

Fordelingen i de tre sidste Aar af indenlandsk Smør og Æg paa de forskjellige Udskibningssteder (samt Grænsestationer) findes anført i omstaaende Tabel 14.

(Se Tabel 14, Side 418.)

Det fremgaar af Tabel 14, at Hovedparten af Smør og Æg udføres over Kjøbenhavn og Esbjerg, idet kun 28 pCt. af Smørexporten og 34 pCt. af Ægexporten gik over andre Byer. Til Tabel 14 er knyttet en Oversigt vedrørende Kjøbenhavn og Esbjerg siden 1898; heraf ses det, at medens Kjøbenhavn havde Forrangen for faa Aar tilbage baade i Smør- og Ægexporten, saa gjør Esbjerg den nu tildels Rangen stridig, hvad Smørret angaar, og er i Ægudførselen ubetinget den største Udførselsplads. — Over Kjøbenhavn gaar imidlertid desuden den overordentlig store Transit og Mellemandel med udenlandsk Smør. En Del svensk Smør omlades over Frederikshavn.

Tabel 14.
Udførselen af indenlandsk Smør og Æg, fordelt
efter Afsendelsessteder.

Fra	Udførsel af indenlandsk					
	Smør			Æg		
	1904	1903	1902	1904	1903	1902
	1	2	3	4	5	6
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Snese	Mill. Snese	Mill. Snese
Kjøbenhavn	61.799	59.963	49.789	5.829	6.366	5.844
Øerne:						
Helsingør	0.004	0.007	0.009	0.001	»	0.002
Korsør	0.039	0.065	»	»	0.000	0.000
Rønne	»	»	»	»	»	0.008
Nexø	»	»	»	»	0.045	0.064
Gjedser	1.468	0.055	0.000	0.001	0.000	0.000
Nykjøbing F.	0.170	0.149	1.074	0.018	0.040	0.327
Nakskov	3.908	3.793	2.280	0.590	0.559	0.345
Faaborg	0.003	»	»	0.003	0.002	»
Odense	13.290	13.198	12.667	2.217	2.332	2.255
Svendborg	1.658	2.015	2.257	0.101	0.126	0.245
Jylland:						
Aalborg	2.608	2.723	2.820	1.922	2.030	1.878
Aarhus	18.437	14.688	10.666	2.097	2.948	2.922
Esbjerg	56.178	57.525	51.781	8.407	8.358	7.015
Fredericia	»	»	»	»	»	0.017
Frederikshavn	2.799	2.938	2.487	0.097	0.175	0.288
Randers	0.436	3.095	3.686	0.110	0.260	0.318
Vamdrup	0.263	0.054	0.017	0.013	0.003	0.002
Andre Steder	0.003	»	»	»	»	»
Hele Landet...	163.063	160.268	139.533	21.406	23.244	21.530

Anm. Af fremmed Smør udførtes i 1904: over Kjøbenhavn 32,040,000 Pd., over Esbjerg 125000 Pd., over Frederikshavn 516000 Pd., over Gjedser 2000 Pd., over Aarhus 4000 Pd.

Udførsel af indenlandsk Smør og Æg.

	Over Kjøbenhavn		Over Esbjerg		Over andre Byer		Ialt udført	
	Smør	Æg	Smør	Æg	Smør	Æg	Smør	Æg
	Mill. Pd.	Mill. Snese	Mill. Pd.	Mill. Snese	Mill. Pd.	Mill. Snese	Mill. Pd.	Mill. Snese
1904	61.8	5.8	56.2	8.4	45.1	7.2	163.1	21.4
1903	60.0	6.4	57.5	8.4	42.8	8.4	160.3	23.2
1902	49.8	5.8	51.8	7.0	37.9	8.7	139.5	21.5
1901	51.4	4.9	46.7	6.3	35.6	7.8	133.7	19.0
1900	45.5	4.7	41.1	4.6	35.9	7.3	122.5	16.6
1899	48.3	4.4	38.2	3.8	35.9	6.9	122.4	15.1
1898	52.1	4.1	33.7	2.5	35.6	6.6	121.4	13.2

Kornvarer og Foderstoffer.

De samlede Tal for Merindførselen af Korn og Foderstoffer i hvert af Aarene siden 1890 ere meddelte i omstaaende Tabel 15. Kolonne 2 angiver den samlede Vægt for Merindførsel af Kornvarer, omsat til uformalet Sæd, idet der er tillagt et Beløb for det ved Formaling og Maltning fremkomne Svind. Under »Foderstoffer« (Kol. 4, 7 og 8) regnes Klid, Oliekager og Majs glutenfoder.

(Se Tabel 15, Side 420.)

Af Kol. 1 i Tabel 15 ser man, at den samlede Værdi for Overskudsindførsel af Korn var 12.2 Mill. Kr. højere i 1904 end i 1903, medens den tilsvarende Værdi for Foderstoffer gik ned med 1.8 Mill. Kr. Den samlede Forøgelse paa disse Udgiftsposter udgjorde altsaa 10.4 Mill. Kr. I 1903 var der imidlertid Nedgang i Indførselen, og Forøgelsen fra 1902 til 1904 er derfor kun 4 Mill. Kr., men forøvrigt rager de 3 sidste Aar langt op over alle tidligere Aar med Hensyn til Udgifterne til fremmed Korn og Foderstof. Disse Udgifter ere, som Kol. 7 udviser, stigende gennem det hele Tidsrum, om end ikke jævnt fra Aar til Aar, idet snart Mængde-, snart Prisforskydninger enten har standset eller sat særlig Fart paa Stigningen i enkelte af Aarene. Tager man derfor treaarige Gjennemsnit af de 15 Aar, der ere indbefattede under Tabellen Side 420, faar man (med Gjennemsnittet af 1890—92 som Begyndelse og af 1902—04 som Slutning) følgende Række:

34, 44, 58, 78 og 102 Mill. Kr.

Naar man paa denne Maade tildels har ophævet de mere tilfældige Virkninger af Høst- og Prisforhold, finder man, at der ikke blot er en stadig Stigning i Indførselsoverskudet af Korn og Foderstoffer, men at selve den aarlige Forøgelse er i Stigning. Forøgelsen gennem hver af de nysnævnte Perioder viser følgende Skala: 10, 14, 20 og 24 Mill. Kr., af hvilken det ses, at Forøgelsen i hvert

Tabel 15. Samlet Opgjørelse over Indførselsoverskudet af Korn og Foderstoffer siden 1890.

	Korn, omsat til uformalet			Foderstoffer			Tilsammen for Korn og Foderstoffer	
	Ialt		Heraf Foderkorn*)	Ialt	Klid	Olie- kager		
	1	2	3	4	5	6	7	8**)
	Mill. Kr.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Kr.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Kr.	Mill. Pd.
1904	68.8	1464	775	38.1	93.0	678.3	106.9	2239
1903	56.6	1189	596	39.9	101.5	696.9	96.5	1990
1902	63.2	1293	707	39.6	151.8	589.7	102.8	2049
1901	53.3	1109	625	28.0	79.5	468.7	81.3	1657
1900	50.9	1150	805	25.3	93.6	397.1	76.2	1641
1899	54.8	1288	876	22.9	111.7	348.8	77.7	1749
1898	50.6	1235	885	17.5	104.3	275.5	68.1	1615
1897	43.9	1213	918	18.5	147.5	244.9	62.4	1605
1896	31.7	846	489	13.1	146.9	180.2	44.8	1173
1895	38.6	935	460	14.8	189.2	201.6	53.4	1326
1894	31.7	846	455	15.4	209.9	164.7	47.1	1221
1893	16.5	360	187	14.7	181.4	134.5	31.2	676
1892	12.8	277	271	16.0	190.2	139.2	28.8	606
1891	24.4	324	63	15.9	159.7	147.4	40.3	631
1890	16.5	389	243	14.9	190.7	130.4	31.4	710

*) Under Kol. 3 er indbefattet Indførselsoverskudet af uformalet Majs, Byg og Havre. Af den øvrige Kornindførsel bliver der rimeligvis ogsaa anvendt en Del til Foderbrug; paa den anden Side er i Kol. 3 hele Udførselen af dansk Byg ført som Fradrag, skønt denne Vare langt fra helt igjennem bør karakteriseres som Foderkorn. Men selv om Adskillelsen mellem »Foderkorn« og »Brødkorn« altsaa ikke kan foretages med fuld Nojagtighed, beholder en Sammenstilling mellem Kol. 2 og 3 dog sin Interesse. Sammen med Foderkorn bør — i en vis Modsætning til Oliekager — regnes Merindførselen af Klid (Kol. 5).

**) Kol. 8 er Summen af Kol. 2 + 5 + 6 + Majsglutenfoder. Egentlig burde man i Kol. 7, hvor baade Korn og Foderstoffer tages sammen, udelade Tillæget for Formalingssvindet i Kol. 2, da Landet ved at indføre Kornet i formalet Stand gaar Glip af en Del Foderstof. Bevægelsen i Tallene i Kol. 8 vil dog ikke paavirkes væsentligt heraf fra Aar til Aar.

Treaar har haft samme Størrelse som i den foregaaende Periode, og at der hver Gang yderligere er kommen 4 à 6 Mill. Kr. til (altsaa i Gjennemsnit $1\frac{1}{2}$ à 2 Mill. Kr. om Aaret).

Af de Oplysninger, som Tabel 15 iøvrigt udviser, angaaende Merindførselen af Korn og Foderstoffer, skal der blot henpeges paa, at der siden 1890 har været en overordentlig stærk Stigning i Indførselen af Oliekager og af »Brødkorn«. Af Kornvarer til Foderbrug (Kol. 3 + 5, nemlig Majs, Byg, Havre og Klid, regnet under et), er Indførselen ganske vist ogsaa større i 1904 end i 1890; men hvis man kun fører Sammenligningen tilbage til Halvfemsernes sidste Halvdel, finder man Nedgang i denne Del af Importen. Disse Forskydninger i Indførselen kan fra flere Synspunkter betragtes som heldige i landøkonomisk Henseende.

Inden vi gaa over til en nærmere Omtale af de sidste Aars Indførsel, skal efter de officielle Opgjørelser meddeles nedenstaaende Oversigt over Høstudbyttet i de sidste fem Aar af de vigtigste Afgrøder. De i Tabellens sidste Linie anførte Værdisummer angive Totalværdien af samtlige indhøstede Afgrøder. Derimod kan der ikke skaffes noget Overslag over Græsningen, der i Værdi kan vise lige saa store og maaske større Svingninger end Høstafgrøderne. — Græsningen var i 1904 usædvanlig daarlig, i 1903 overordentlig god; i de øvrige 3 Aar kun delvis god.

(Se Tabellen Side 422.)

Høsten i 1904 gav altsaa af alle Afgrøder et mindre Mængdeudbytte end Høsten i 1903; af de andre Aar indenfor Femaaret har kun 1901 et mindre Høstudbytte end 1904. Regnes der med Priserne fra 1903, bliver der en Værdinedgang paa 24 Mill. Kr. fra 1903 til 1904 (jfr. Note 1, S. 422), men det maa dog herved erindres, at adskillige af Afgrøderne fra 1904 ikke blot med Hensyn til Markedspris (Høstværdien beregnes ud fra Efteraarets Kapitelstaxter), men ogsaa med Hensyn til den virkelige

Kvalitet, stode højere end Afgrøderne fra den besværlige Høst i 1903. — Med den mindre Afgrødemængde er naturligvis fulgt en større Trang til fremmed Korn og Foderstof; det var dog ikke paa alle Omraader at denne Tendens naaede at gjøre sig gjældende paa Indførsels-tallene inden Aarets Udgang.

Høstudbyttet i Danmark.

	1904	1903	1902	1901	1900
Hvede . . . . . Mill. Pd.	234	237	247	51	218
Rug . . . . . —	859	1002	975	862	984
Byg . . . . . —	1082	1111	1109	1060	1039
Havre . . . . . —	1354	1460	1448	1327	1402
Blandsæd . . . . . —	508	533	526	515	517
Ialt . . . . . Mill. Pd.	4037	4343	4305	3815	4160
Hø . . . . . Mill. Læs	3.24	3.42	3.37	3.34	2.55
Udbytte pr. Td. Ld. af Foder- roer . . . . . Tdr.	ca. 245	ca. 278	ca. 235	ca. 245	ca. 275
Samlet Værdi . . . . . Mill. Kr.	*)	418.9	418.0	399.5	—

*) Totalværdien i 1904 er opgjort til 426.4 Mill. Kr., altsaa 8 Mill. Kr. mere end i 1903, skjøndt alle Afgrøder vare betydelig større i sidstnævnte Aar. Stigningen skyldes dels de højere Priser, dels en Forbedring i Beregningsmaaden for Foderroeværdierne; jfr. Statskonsulent K. Hansens Afhandling, Side 297 ff. Beregnet med Priserne fra 1903 bliver Totalværdien af Afgrøderne i 1904 kun 395 Mill. Kr.

I Udlandet havde der gennemgaaende været god Høst i 1903, saa at der fra Begyndelsen af 1904 vare rigelige Tilbud fra Kornudførselslandene. I 1904 fik Nordamerika en god Majshøst, men en meget lille Hvedehøst; ogsaa i de andre Hvedelande, undtagen i Indien og tildels i Rusland, blev Hvedehøsten mindre end ellers. I de europæiske Exportlande for Majs og Foderbyg (Rusland og de forskjellige Donaulande) blev Høsten ikke god i 1904; Udførsel var endog forbudt en Tid af Aaret fra nogle af disse Lande, dog ikke fra Rusland, hvorfra

Danmark ikke blot i første, men ogsaa i andet Halvaar havde en betydelig Indførsel, navnlig af Byg. Rughøsten i Mellemeuropa var god i Kvalitet; Mængdeudbyttet var mindre, dog mange Steder ret tilfredsstillende.

I Kornpriserne var der som Følge af de mindre Høstafgrøder gjennemgaaende Stigning i Aarets anden Halvdel; ogsaa Krigen medvirkede paa nogle Tider af Aaret til Prisopgang, særlig for Hvedens Vedkommende. — De samlede Importberegninger, efter hvilke Prisberegningen for Danmarks Kornomsætning er foretaget, vise dog Nedgang i den gjennemsnitlig betalte Pris for Majs og Byg samt for Oliekager; for den øvrige Indførsel samt for Udførsel af dansk Byg var der Opgang i Priserne.

En Oversigt over Vægten og Værdien af vort Forbrug af fremmede samt af vor Udførsel af indenlandske Kornvarer med særskilt Angivelse for hver af de vigtigste Sorter er givet i Tabel 16, Side 424, Tabellen omfatter de tre sidste Aar og for Vægtens Vedkommende tillige Gjennemsnittet af 1892—1896, hvilket Gjennemsnit angiver, hvorledes Forholdene vare for omtrent 10 Aar siden.

(Se Tabel 16, Side 424.)

Tabellen viser, at Indførselsoverskudet i samlet Vægt er stegen med 276 Mill. Pd. fra 1903 til 1904; Stigningen falder paa alle fem Kornsorter; mindst paa Majs, der kun er stegen med 25 Mill. Pd., medens der af de andre Foderkornsorter, Byg og Havre, er en Stigning paa henholdsvis 109 og 44 Mill. Pd.; for andre Foderstoffer — Klid og Oliekager — var der Nedgang, hvilket for Oliekagernes Vedkommende ikke har været Tilfældet siden Begyndelsen af 1890erne. I Udførselen af dansk Byg viser Tabel 16 en Stigning fra 65 til 83 Mill. Pd.; derimod var der i 1904 Nedgang i Udførselen af andre danske Kornsorter. Udførselen af disse er i Regelen uden større Betydning, dog havde det gode Høstudbytte i 1903 fremkaldt en Del Stigning heri; sammenlignet med 1902 er Udførselen i 1904 derfor heller ikke i Nedgang.

Tabel 16.
 Danmarks Forbrug af fremmed og Udførsel af indenlandsk
 Korn i 1902—1904 og Gjennemsnit af 1892—94.
 (Efter Specialhandelens Tal.)

	Vægt				Værdi		
	1904 1	1903 2	1902 3	1892-96 (gnstl.) 4	1904 5	1903 6	1902 7
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Forbrug af indført fremmed							
Uformalet Korn . .	1417.4	1142.6	1255.8	740.6	67.29	55.48	61.85
Heraf: Hvede	204.3	164.9	176.0	119.5	12.94	10.21	10.56
Rug	322.5	275.8	276.0	158.7	15.80	13.13	13.80
Havre	88.8	49.4	45.4	45.0	4.39	2.40	2.65
Byg	307.8	180.7	116.4	189.0	11.88	7.46	5.24
Majs	465.8	440.5	622.1	209.9	19.94	19.60	28.00
Formalet Korn . . .	116.1	114.1	101.9	45.5	8.88	8.11	7.28
Heraf: Hvedemel . .	59.7	70.4	60.7	22.6	5.18	5.17	4.34
Rugmel	38.0	27.4	27.6	13.9	2.30	1.64	1.73
Præp. Majs . . .	5.1	4.5	4.9	1.4	0.37	0.31	0.39
Uformalet og form. Korn tilsammen	1533.5	1256.7	1357.7	786.1	76.12	63.59	69.13
Udførsel af indentl. Uformalet Korn . .	105.5	105.9	91.5	120.7	6.10	5.92	5.06
Heraf: Hvede	11.4	20.9	5.6	27.4	0.71	1.16	0.31
Rug	4.1	6.3	5.3	18.7	0.23	0.34	0.28
Havre	4.5	9.0	4.7	4.3	0.23	0.50	0.28
Byg	83.1	65.3	71.7	67.0	4.73	3.58	3.85
Formalet Korn . . .	14.3	12.9	12.7	21.4	1.24	1.08	0.88
Heraf: Hvedemel . .	4.7	5.5	3.7	15.6	0.48	0.50	0.29
Rugmel	7.7	5.7	6.8	4.6	0.58	0.43	0.41
Uformalet og form. Korn tilsammen	119.8	118.8	104.2	142.1	7.34	7.00	5.94
Forbrug af udenl. ÷ Udførsel af indenlandsk Korn . . .	1413.7	1137.9	1253.5	644.0	68.78	56.59	63.19

Angaaende Omsætningen af Hvede og Rug meddeles nedenstaaende Oversigt, der angiver Vægten for Indførselsoverskudet (uformalet + formalet omsat til uformalet Vægt) i den sidste halve Snes Aar; hertil er for Hvedens Vedkommende føjet Indførselens Fordeling mellem uformalet og formalet Hvede.

	Indførselsoverskud (uform. + omsat formalet Vægt)		Indførsel af	
	Rug.	Hvede.	uformalet Hvede.	formalet Hvede.
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
1904.....	367	269	204.3	59.7
1903.....	304	234	164.9	70.4
1902.....	304	250	176.0	60.7
1901.....	222	239	175.4	55.7
1900.....	204	110	105.9	28.3
1899.....	201	179	138.5	43.6
1898.....	187	127	122.5	27.9
1891—95 (gnstl.).....	135	97	125.0	19.7

Sammenholdt med Høstopgjørelsen Side 422 viser denne Tabel, at i 1904 var godt Halvdelen af Hvedeforbruget og godt en Fjerdedel af Rugforbruget af fremmed Oprindelse. Den stadige Forøgelse af Indførselsoverskudet er større end den aarlige Forbrugsforøgelse af Brødkorn i egentlig Forstand, som Befolkningstilvæksten kræver. En Del af Importforøgelsen skyldes for Rugens Vedkommende utvivlsomt Indskrænkning af de danske Rugarealer. En saadan Indskrænkning konstateredes ved Arealtællingen i 1901, og den synes efter Opgjørelsen Side 304 i Statskonsulent K. Hansens Afhandling at fortsættes til Fordel for Foderafgrøder af forskjellig Slags. — Af Hvedeindførselen er en forholdsvis stor Del formalet Hvede (hovedsagelig fra Amerika); i 1904 var der dog Nedgang i Hvedemelsimporten, fordi den amerikanske Export til Europa blev mindre baade paa Grund af Krigen og af den ringere Høst. Derimod viser Tabel 16 en betydelig Stig-

Tabel 17.

Totalindførselen (til Forbrug + Transit) af uformålet og formålet Hvede og Rug samt af uformålet Havre i 1902—1904, fordelt paa Afsendelseslande; angivet i Mill. Pd.

	Hvede						Rug						Havre		
	uformålet			formålet			uformålet			formålet			uformålet		
	1904	1903	1902	1904	1903	1902	1904	1903	1902	1904	1903	1902	1904	1903	1902
Indførsel fra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Norge	»	0.00	»	0.06	0.09	0.31	0.00	»	»	0.14	0.05	»	»	»	0.12
Sverrig	0.49	0.05	0.01	0.25	0.17	0.28	0.17	0.01	0.43	3.73	2.33	3.53	0.18	0.82	2.24
Rusland	50.28	8.98	27.35	0.18	0.00	0.10	180.30	119.79	179.81	0.15	0.16	0.02	2.78	7.03	7.70
Hamborg	50.61	38.82	65.72	29.79	32.49	16.54	4.21	31.84	25.71	2.52	2.16	1.93	0.60	0.12	2.24
Øvrige Tyskland	68.98	70.31	35.31	7.96	9.39	9.07	148.96	119.93	75.54	31.43	22.77	22.11	85.19	44.62	32.77
England	0.39	»	1.06	1.37	0.67	2.33	0.01	0.06	»	0.06	»	»	0.00	»	0.20
Belgien	7.16	1.15	»	3.13	1.06	7.07	»	»	»	0.00	»	0.20	»	»	»
Frankrig	»	»	0.03	0.43	0.36	0.37	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Donaulandene	»	»	1.57	»	»	»	»	»	8.42	»	»	»	»	»	»
Nordamerika	28.32	77.41	104.58	28.04	38.82	29.50	»	4.21	19.27	»	»	0.03	0.30	1.06	»
Sydamerika	3.93	3.93	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Andre Lande	0.04	»	»	2.84	0.12	1.07	»	»	0.65	0.19	»	»	»	»	»
Tilsammen	210.20	200.65	235.63	74.05	83.17	67.54	334.25	275.84	309.83	38.22	27.47	27.82	89.05	53.78	45.27
Til Forbrug i Danmark	204.25	164.91	176.00	59.73	70.35	60.72	322.48	275.84	276.00	37.98	27.36	27.64	88.76	49.42	45.41

Tabel 18.

Totalindførselen (til Forbrug + Transit) af Byg, Majs, Klid og Oliekager i 1902—1904, fordelt paa Afsendelseslande, angivet i Mill. Pd.

	Byg			Majs					Klid og Glutenfoder			Oliekager			
	uformalet			uformalet		præpareret			Glutenfoder			Oliekager			
	1904	1903	1902	1904	1903	1902	1904	1903	1902	1904	1903	1902	1904	1903	1902
Indførsel fra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Norge.....	»	»	»	0.20	»	»	»	»	»	0.93	0.60	1.72	»	»	»
Sverrig.....	0.23	0.06	0.14	0.00	»	»	0.00	»	»	0.83	1.82	2.22	0.14	0.63	0.06
Rusland.....	242.86	126.45	94.86	70.77	53.90	430.79	0.01	»	»	18.29	17.81	56.88	286.70	340.45	244.83
Hamborg.....	48.85	46.20	9.53	204.43	156.70	50.46	0.80	0.26	0.75	10.41	3.48	27.40	21.98	16.10	15.30
Øvrige Tyskland	13.47	8.27	6.17	13.52	6.66	18.08	0.00	0.01	0.00	5.05	2.23	13.72	79.41	70.11	51.98
England.....	»	2.10	»	0.46	»	»	0.02	0.04	0.27	77.50	70.78	71.47	15.28	10.30	10.22
Holland.....	»	»	0.04	»	1.25	»	0.00	»	0.00	0.70	0.03	0.41	0.03	»	0.09
Belgien.....	»	»	»	»	»	»	0.14	0.15	0.00	0.02	»	3.65	»	0.80	0.45
Frankrig.....	»	»	»	»	»	»	»	»	0.00	0.76	1.42	7.92	54.21	53.88	35.85
Donaulandene...	3.27	»	3.71	40.77	»	108.48	»	»	»	»	»	»	278.96	225.11	256.03
Nordamerika...	0.88	1.45	6.02	139.49	221.77	46.74	4.37	4.11	4.63	37.57	22.49	32.02	2.53	2.70	0.02
Andre Lande....	»	»	»	»	1.25	»	»	»	0.01	0.44	0.01	»	»	»	»
Tilsammen....	309.56	184.53	120.57	469.86	440.28	655.80	5.34	4.57	5.66	152.50	120.17	217.36	739.24	719.53	614.83
Til Forbrug i Danmark.....	307.85	180.72	116.37	465.80	440.54	622.10	5.15	4.46	4.87	104.81	109.31	168.50	687.18	704.77	593.40

ning i Rugmelsimporten (hovedsagelig sigtet Mel fra Tyskland). Denne Import, der i en Aarrække havde holdt sig noget over eller noget under 25 Mill. Pd., steg i 1904 til 38 Mill. Pd.

Med Hensyn til de Lande, hvorfra Danmark i de tre sidste Aar har hentet sin Indførsel af Korn og Foderstoffer, henvises til Tabel 17—18, Side 426—427. Statistikens Oplysninger om Herkomstlandene ere forøvrigt ufuldstændige, idet en betydelig Del af Kornindførselen gaar over Hamborg til de danske Provinser, medens Vejen før i højere Grad gik direkte til Kjøbenhavn og derfra til Forbrugsstederne. Det er mest Indførselen fra oversøiske Lande, der gaar over Hamborg. Forøvrigt er der ogsaa stærk Stigning i Provinsernes Indførsel direkte fra de store Afskibningssteder; flere af de største Importvirksomheder have Sæde i de store Provinsbyer.

Indførsel (indbefattet senere Gjenudførsel)

angivet i Mill. Pd.

	Til Kjøben- havn.	Til Provinzen		Til hele Landet.
		direkte.	over Hamborg.	
Uformalet Korn	1904	493	661	1443
	1901	621	466	1248
Oliekager	1904	128	590	739
	1901	140	346	496

Denne Oversigt viser, at der er Stigning i Importen baade af Korn og Oliekager, men at Indførselstallet for Kjøbenhavn desuagtet er formindsket for begge Varegrupper. For Provinzen er Tallene større baade for den direkte Import og for Importen over Hamborg. Trafikken over Hamborg omfatter ca. en Femtedel af den samlede Indførsel af uformalet Korn, men kun en forholdsvis lille Del af Oliekageindførselen.

Udførselsstederne for dansk Byg og Hvede ses af efterfølgende Tabel 19.

Tabel 19.

**Afsendelsessteder for dansk Byg og Hvede
i 1904 og 1903.**

Udførsel til Udlandet fra	Udførsel af dansk			
	Byg		Hvede	
	1904 1	1903 2	1904 3	1903 4
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Kjøbenhavn	3.416	5.202	0.233	0.989
Sjælland (øvrige) med Møen og Samsø:				
Faxe	»	0.260	1.285	0.299
Frederikssund	»	0.285	»	»
Helsingør	»	0.080	0.286	0.361
Holbæk	1.748	»	»	»
Kalundborg	9.441	10.226	0.604	2.528
Kjøge (med Storehedinge)...	0.428	»	0.240	0.338
Korsør	1.349	0.640	0.420	0.160
Nykjøbing	»	»	»	»
Næstved	»	0.184	0.354	0.220
Præstø	0.477	»	»	»
Skjælskør	0.660	»	0.370	0.196
Vordingborg	1.047	0.169	»	1.105
Stege	0.339	»	1.457	1.763
Samsø	0.340	0.480	»	0.267
Bornholm:				
Hasle	0.243	0.239	»	»
Nexø	»	»	»	»
Rønne	1.128	0.548	0.211	»
Falster:				
Gjedser	»	»	0.001	»
Nykjøbing	3.913	2.379	0.020	1.428
Stubbekjøbing	»	»	0.561	0.943

Udførsel til Udlandet fra	Udførsel af dansk			
	Byg		Hvede	
	1904 1	1903 2	1904 3	1903 4
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Lolland:				
Bandholm med Maribo og Saxkjøbing.....	17.010	14.868	1.297	2.544
Nakskov	18.193	13.601	1.916	5.169
Nysted	1.546	0.697	0.075	0.329
Fyn med Langeland:				
Assens.....	1.412	0.501	»	»
Bogense	0.100	»	»	»
Faaborg	0.457	»	»	»
Kjerteminde	3.390	2.768	0.320	0.250
Nyborg	1.423	0.796	0.127	»
Odense	0.663	»	0.001	0.078
Svendborg	5.253	3.760	0.305	0.167
Rudkjøbing	8.072	6.066	1.213	1.728
Marstal	»	»	»	»
Jylland:				
Aarhus	»	»	0.130	»
Frederikshavn	»	0.322	»	»
Randers	»	»	»	»
Kolding (og Taps).....	0.394	0.118	0.019	0.012
Landgrænsen:				
Ribe og Egebæk	»	0.150	»	0.017
Vamdrup	0.620	0.973	0.004	0.034
Hele Landet...	83.062	65.312	11.449	20.866